

Brolių svetimoje šalyje beieškant

DANUTĖ BRAZYTĖ, Chicago, Ill.

Vaikai didelę dalį savo dienų praleidžia vaizduotės šalyje, į kurią suaugusiems patekti beveik neįmanoma. Palikusieji vaikystės amžių, tegali tą pasaulį išvysti prisiminimų miglose, vieną kitą vaizdėlį pamatyti savo vaikų elgesyje ar žodžiuose. Tačiau pats paprasčiausias būdas suaugusiems ir vaikams susitikti nuostabiame vaizduotės pasaulyje yra pasaka. Net šiais, pažangiosios technikos laikais, kada paauglių mintyse žvimbą raketos, tiesiasi kelionės į nepasiekiamas erdves nuotykių ieškoti, paprasta senoviška pasaka su našlaitėmis, karaliūnais bei raganomis, turi nuostabių pasiekimų.

Zinoma, kartais pasakų šaltiniai yra labai negili. Jeigu Lietuvoje žvairiais viduramžių vakarais šeimynos spietėsi apie pasakojančios močiutės ratelį, tai dabar dažniausiai vakarus užpildo trukšmingos televizijos programos, o kartais močiutės net susišnekėti su savo anūkais nerūnka. Lieka tada rašyta pasaka.

Šį kartą lietuviška rašyta pasaka kukliai deda pirmuosius žingsnius angliškai kalbančiame pasaulyje, išėjusi naujų skaitytojų platesniui akiračių paieškoti. Pavadinta "In Quest of Nine Brothers" ir versta į anglų kalbą Danguolės Sadūnaitės - Sealy. Ši, Stepo Zobarsko tautosakos motyvais, sukurta pasaka "Brolių ieškotojos" vardu buvo išspausdinta dar Vokietijoje 1947 metais.

Knygelėje pasakojama apie mažą mergaitę — Onutę, kuri slapčia atradusi auksinį žiedą skrynioje, išsiklausia motinos apie karan išėjusius bei pradingusius savo devynius brolius, ir pasiryžta juos surasti. Kelionėje susitinka šaunų kiškį, kuris tuoj pasiūlo kartu keliauti ir padėti brolių ieškoti. Onutė keliai ją nuveda į pajūrio kopas, kur nedoros laimės nukankina bendrakaivių kiškį ir ją pačią apgauna. Tačiau po daugybės vargų bei nesėkmių, Onutė džiaugsmingai suranda praužėlius brolius, laimė —

skriaudėja skaudžiai nubaudžiama ir visi lieka gyventi linksni bei laimingi.

Pasaka sutalpinta 79-nuose puslapiuose, spaudos darbas atliktas kruopščiai, o dideli tarpai tarp eilučių palengvina skaitymą labai jauniems skaitytojams. Danguolės Sealy - Sadūnaitės vertimas gerai pavykęs, per daug nenutolstantis nuo originalaus teksto, dėl to lengvai pasakojantis Zobarsko stilius pasilieka ryškų, nenukentejęs Gal būtų tektų pastebėti mažą nesklaidumą 61 pusl., kur Onutė, išvartyta naktigonė, kalbasi su vyriausiojo brolio žirgu. Tiek lietuviškose liaudies pasakose, tiek kitų šalių šios rūšies tautosakoje, dažnai panašius posmus, nederėtų žodžių bei minties aiškumą pašvęsti dėl sklandesnio ritmo.

"Brolių ieškotojos" viršelis papuoštas spalvinga dail. Osmonskio iliustracija, paimta iš originalaus lietuviško leidinio. Būtų ypač malonu ir daugiau originalių iliustracijų knygelės puslapiuose sukti, jos padarytų iešni puošnesniu, iškilmingesniu. Taip pat būtų gera, kad pasakos skyreliai, kurie angliškame vertime yra paženklinoti romėniškais skaičiais, turėtų pavadinimus verstus iš lietuviško teksto, tai ne tik padėtų jaunam skaitytojui geriau suprasti pasakos eigą, bet paryskintų ir apibavaldintų patį turinį.

Tačiau ši pasaka, su simboliu "Ieškotojos" vardu, yra tik pirmas kulkas langas, per kurį pažvelgs amerikiečių skaitytojas suras naujus, mūsų turtingąja tautosaka pagrįstus, kūrinius. Reikia tikėtis ir linkėti, kad šis bandymas būtų tarsi žvalgas svetimosios darys, paskui kurį seks gausesnės panašių leidinių gretos.

"In Quest of Nine Brothers", iš lietuviškos Stepo Zobarsko pasakos vertė Mrs. Raphael Sealy, išleido Arthur H. Stockwell Limited leidykla, Devon, Anglija, 1960 metais.

DEVYNIOS PLIUS VIENA

Knygų lentynoje devynios knygos. Jų nugarėlių plotis įvairus. Vienų pavadinimas sutilpo skersinėje eilutėje, kitų išdidžiai atsigulę išilgai nugarėlės. Jos visos premijuotos, ir komisiijos svarstė jų turinį ir formą Chicagoje, New Yorke, Bostone, Toronte, Clevelande, Detroite.

Tos devynios premijuotos knygos yra romanai. Tai yra Draugo romano konkurso derlius per devynis to konkurso gyvavimo metus.

Prakenkiamie kitas tautos

"Draugo" romano konkursas, vienintelis lietuvių literatūros istorijoje, jau įžengė į savo dešimtuosius metus. Jo suteikiama premija yra stambiausioji premija ne tik užsienio lietuvių literatūroje, bet ir iš viso stambiausioji literatūrinė premija iš visų užsienyje gyvenančių tautų, kaip pabaltiečių, taip ir jų "stambųjų" kaimynų. Tokio konkurso ir tokio dydžio literatūrinės premijos neturi nei lenkai, nei rusai. Tenka tik džiaugtis, didžiulius tuo lietuvių organizuotumui, ir "D augo" romano konkursui po sėkmingo dešimtmėčio linkėti sulaukti si-

dabrinio, dvidešimtpenkmėčio, jubiliejaus.

Atviras visiems

"Draugo" romano konkursas atviras kiekvienam rašytojui. Tas konkursas niveliuoja nusiskundimus, esą mūsų knyga nesidomima, esą nėra galimumo knygos išieisti ir, esą, autorius negaunąs už savo darbą honoraro. Dalyvavimas konkurse ir eventualus laimėjimas, atneša autoriui ir moralinį ir materialinį atpildą; nelaimėjimo atveju — knygos išspausdinimą, atskirai susitarus. Lėkštų ambicijų momentas čia dingsta, kada eina varžybos dėl pirmenybės. Čia baudžiamas tik nemokėjimas parašyti romaną. Ir čia kartu yra mokykla, kaip parašyti romaną.

Gaudomos slaptų skaitytojų Lietuvoj

Dauguma lietuvių rašytojų įvertino tą konkursą ir noriai dalyvavo jame. Devynios knygos, praturtinusios ne tik knygy lentyną, bet lietuvių literatūrą, gaudomos slaptų skaitytojų pavergtose Lietuvoje, puošia "Draugo" romano konkur-

1951 metų premija — Jurgio Gliados "Namai ant smėlio".

Eugenijus Matuzevičius

KARTAIS LAIMĖ

Kartais laimė ir tai,
Ką esi iškentėjęs,
Kas tau draskė ir plėšė krūtinę perpus...
Juk atgyja šaka,
Nors aplaužo ją vėjas,
Ir į saulę vėl kelia žaliuosius lapus.

Vėl žaliuoja
Ir žydi šaka sužeistoji
Jai žydėjimas šitas
Brangesnis daugyšk,
Nes atlaikė audras,
Nepalūžo, kovoj...
Ar gyvenime šitaip nebūna, sakyk?

1958.IV.17

VAI, SUBUJOJO

Vai, subujojo, vai, sulapojo
Baltam kiemely juodas vargelis...
Atskrisk, gegule, atskrisk, raiboji,
Į žalią žalių vyšnių sodelį!

Ir užkukuoki ir išrokuoki
Mam vargelį ir rūpestelį, —
Eisiu, vai, eisiu į girią plačią,
Į aukštą kalną baltojo smėlio...

Tai aš suklupsiu ant viršūnėlės...
Nupuls ant tako žvaigždė mažytė, —
Nėr, nebėra jau man tėviškėlės,
Nėr kam nedalių, nėr kam sakyti...

Jūs, žvaigždės šviesios, dangaus žvaigždėlės,
Skliaute aukštajam liepsnokit, dekit!
Per girią plačią, per aukštą kalną
Dieną ir naktį švieskit man taką —

Vai, jau negrįši, gege raiboji,
Jau nebegrįši niekad į šią, —
Ne ta jau vyšnia sode žaliuoja,
Svetimas veidas lange seklyčios...

1937.XI

— Tai mįslingoji knyga, — rašo "Lietuviškos Knygos Mėgėjas", — apie kurią nesiliaujama kalbėti. — Kompoziciniu atžvilgiu "Namams ant smėlio" netiesiogiai priklauso, rašo "Aidai". Net pats romano išmatavimas yra klasiškas. Skaitytojai, kurie bandė susidaryti apie šią knygą nuomonę, yra nustebę tokio išbaigto kūrinio pasirodymu mūsų literatūroje. Pagrindinė "Namų ant smėlio" mintis glūdi priešingos žmoniškumui idėjos atsiradimo pavaldime ir tos idėjos konflikte su doro žmogaus prigimtimi.

1952 metų premija — Jurgio Gliados "Ora pro nobis". Šiame romane autorius kelia neįvairios kūrybos, melleis, laimės, politinės ir moralinės priepauidų problemas. Besikaupiantios katastrofos fone pasiskirti individai nori gyventi, džiaugtis gyvenimu ir suprasti gyvenimo prasmę. Socialinė katastrofa pratrūksta kaip gamtos katastrofa, kaip gyvybės naikinanti audra. Vis dėlto po tos audros lieka menki daigeliai, kurie žada gyventi ir žydyti.

1953 metų premija — Algirdo Landsbergio — "Kelonė". Autorius neieško čia kokių ypatingų visuotinių idėjų, nesprendžia pasaulines, plotnės politinių problemų, už tai pateikia ištisą seriją veikėjų, išryškina jų charakterius bei polinkius, vaizduoja jų nuotykius ir tarpusavio santykius.

1954 metų premija — Alės Rūtos — "Trumpa diena". Apie romano personažus galima pasakyti Jurgio Gliados žodžiais, kad jie būdingi "tyliu amžinybės švėtėjimu paprastų žmonių sielose".

1955 metų premija — Birutės Pūkelevičiūtės — "Aštuni lapai". Čia yra kažkokia rimtis, kuri suskaido ir pasveria įvykius. Šios knygos sakiny toks sodrus, kočio vargiai bebūta mūsų

literatūroje, išėjus iš autorės rankų taip išdailintas, kaip rūpesnigai paruošta dovana skaitytojui.

1956 metų premija — Pauliaus Jurkaus "Smilgačių akvarelė".

Autorius nori žaisti ir mus kviečia žaisti. Jis kviečia mus kartu su juo pasižvalgyti, kas yra giedro ir lengvo lietuviškoje aplinkoje. Ta aplinka yra lietuviškas bažnytkaimis, pasipuošęs lyg atlaidams. Darželių takai nubirstyti smėliu, pakelės akmenys nubaltinti, gonkose gėlių vazonai... Už Jurkaus pakvietimą pabūti kartu su jo giedrais personažais!

1957 metų premija — Jeronimo Ignatonio "Ir nevesk į pagundą".

Tai yra psichologinio realizmo knyga. Čia nėra ramaus epochos vaizdavimo, bet anali-

zavimas amžinos žmogaus melleis problemos, kuri ne kartą jam iškyla ne vien kaip palaima, bet ir kaip sunkiai sprendžiamas uždavinys arba net kaip grėsmė. Ignatonis romano problemą sugeba išreikšti nepaprastai vieningai.

1958 metų premija — Juozo Švaisio "Jo sužadėtinė".

Grozine forma atkuriamas Vinco Kudirkos gyvenimas. Autorius čia nemėgina Tautos Žadintoją pastatyti ant pedestalą, bet atkuria jo vedą su visomis raukšlėmis, jo sunkų gyvenimo kelią, didelius troškimus, sutiktas kliūtis ir painingas sielos išgyvenimus. Rašytojo plunksna pristato Kudirką gyvu žmogumi visame žmogiškame trapiume. Bet kartu čia yra perregimas jo idealizmo didingumas, jo kietumas tikslo siekiant ir jo patvarumas darbe iki visiško išsisėmimo, užsibaigiančio ankstyva mirtimi.

1959 metų premija — Jurgio Gliados "Sikšnosparnių sostas".

Autorius apsisotia prie politinių emigrantų, išmestų iš savo tėvynės ir savo profesijos praradusių, likiminių problemos. Tai naujauja tema, kurios psichologiniai niuansai negreit išsiscims. Mes pamatome įvairius psichologinius lūžius, užsamoninės kertes, žmogiškąjį tragizmą ir gyvenimo tikrovėje geriausių vilčių sudužimą.

Devynios įvairios knygos, laimėjusios konkursą, liudija mums, koks turiningas ir įvairus, drąsus ir toli siekiantis rašytojo veidas yra lietuvių literatūroje. Ypač stebina, kaip šie, tai tikrai priešprieša pavergtos Lietuvos literatūrai, prižiūrimai rašytojams skirtų politvadovų. Devynios premijuotos knygos! Kokia bus dešimtoji? Patirsime netrukus... P. K.

Eugenijus Matuzevičius, kurio pora eilėraščių spausdiname iš okup. Lietuvoj pasirodžiusios knygos "Negeski švėturio ugnelė", yra Bradūno kartos poetas. Be šios okupuotoje Lietuvoje yra išleides "Darbymečio vėliavos", "Draugystės daina" ir vaikams "Mes gyvename prie marių". Poetas yra daug vertęs iš rusų ir kitų kalbų. Autorius stengiasi išaiškinti emocinį charakterį, tačiau kompartijos uždėta linija poetą nutraukia į poetines sekulmas, bet, kaip matyti iš čia spausdinamų eilių, autorius sugeba atsiplėsti nuo "lenininės ir kolūkinės" tematikos.

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Rašyt. Stepui Zobarskui sausio 17 d. sukako 50 m. amžiaus. Autorius gimė 1911 m. Pamalaisy netoli Vaidžanto tėviškės. Kalbas ir literatūrą studijavo Kaune, Paryžiuje, Heideberge ir New Yorke. Autorius yra parašęs visą eilę knygų, kurių keletas premijuota. Ypač rašytojas pasižymėjo literatūra jaunimui. Kūryboje reiškiasi jau nuo 1930 m. Yra išleides šias knygas: "Gerasis aitvaras" (1933), "Ganyklų vaikai" (premiuota 1934), "Anapus miško" (1936), "Brolių ieškotoja" (1938), "Paukščio likimas" (1937), "Per šaltį ir vėją"

Stepas Zobarskas

(1940), "Pabėgėlis" (premiuota 1939), "Moters stiprybė" (1938), "Arti žemės" (1943). Keletą knygų okupantai sunaikino spaustuvėje. 1945 m. išleido novelių rinkinį "Savame krašte", "Candras ir gandrystė" (1946), "Doleris iš Pittsburgho" (1952). Taip pat autorius yra išleides keletą knygų svetimos kalbomis, kaip tai vokiečių kalba "Das Lied der Sennen" (Dalgų daina; novelių rinkinys) ir ypač pasižymėjo suredaguodamas ir išleisdamas dvi laidas lietuvių pasakų angliškai "Lithuanian Folk Tales" ir taip pat suredaguodamas lietuvių rašytojų novelių rinkinį angliškai "Selected Lithuanian Short Stories", kurios pasirodė taip pat dvi laidos.

Abi knygos, pirmosios ir antrosios laidos, susilaukė labai gražių įvertinimų. Jomis lietuvių liaudies turtas ir taip pat individuali kūryba buvo pristaty-

ta angliškai kalbančiam pasauliui ir jau kalbama, kad tų knygų pakartotinės laidos galės pasirodyti ir kitomis kalbomis. Šis darbas, anct Br. Railos, yra vertas tikrai specialaus atžymėjimo. Nes-niai "Brolių ieškotoja" anglių kalba pasirodė Anglijoje, kurios vertinimą duodame šios dienos numeryje. Autorius, būdamas pėčiame kūrybai geriausiame amžiuje, tikimės, nepadės plunksnos ir, kaip girdėti, su keleta kitų rašytojų žada vėl pasirodyti anglių literatūros pasaulyje.

Autorius su žmona Matilda (Malinauskaite) ir dukrele Nijole gyvena New Yorke, dirba amerikiečių raštinėje ir palaiko artimus ryšius su amerikiečių rašytojais, poetais, laikraštininkais bei leidėjais. Tai jam palengvina kelius į angliškąjį pasaulį.

● "Aušros" laikraštis Lenkijoje. 1960 m. rudenį Varšuvoje išėjo pirmasis Lenkijos lietuvių laikraščio "Aušra" numeris, pažymėtas kol kas "vienkartiniu leidiniu". Leidėjas: Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos centro valdyba. Redaguoja: Redkolegija. Redakcijos adresas: Varšuva, ul. Lowicka 7/15. Leidinys 12 puslapių. Yra daug nuotraukų, ypač iš Lietuvos. Turinys: Ilgesnis straipsnis apie Žalgirio mūšį, toliau rašiniai apie Lietuvius Visuomeninės Kultūros Draugiją, apie "20 Tarybų Lietuvos dvidešimtį", apie "Lietuva — dainų kraštą", "Ispūdžiai iš Seinų", "Susirūpinkime liaudies meno likimu", "Lenkijoje gyvenančių tautinių mažumų liaudies meno paroda", "Is saviveil lininkų fronto", "Lietuvių literatūra Lenkijoje" ir kt.

Kai leidinys išeina komunistiniame krašte, jo turinys ir stilius, savaimė aišku, turi prisiderinti prie tam tikros "linijos".

Nors mokyklos lietuvių dėstomąja kalba ir saviveiklos rateliai Seinų ir Suvalkų apskrityse veikė jau nuo seniau, Liet. Visuom. Kult. Draugija oficialiai įsisteigė tik 1957 metais, gavus lenkų valdžios leidimą. Draugijos programa labai plati: Ugdyti lietuvių kultūrą, tautinę savo forma ir socialistinę turinui, globoti lietuvių mokyklas, kultūros namus, lietuvių kalbos kursus, skaityklas, bibliotekas, meno saviveiklą ir kt. Draugijos centras anksčiau buvo Punske, paskiau perkeltas į Seinus. Draugijos p-kas dabar yra A. Skripkus, pav. A. Čepinskas, sekretorius J. Kmieleuskas, išdėstintas A. Jančė ir 15 valdybos narių. Šiais metais veikia 7 saviveiklos rateliai (Punske, Vidugiriuose, Navinkuose, Žegariuose, Valinčiuose, Šlynakiemyje ir Klevuose). Punsko dainų ir folkio ansamblio koncertavo ir Varšuvoje. Organizuojami taip pat sporto rateliai. Veikia 8 mokyklos lietuvių dėstomąja kalba, iš jų viena vidurinė bendrojo lavinimo mokykla Punske. Su lietuvių kalba kaip dėstomuoju dalyku veikia 12 mokyklų, iš jų viena vidurinė Seinuose. Veikia dvi ūkio mokyklos Punske ir Pristovonyse. Devyniose vietovėse surengti pradžios mokyklos kursai suaugusiems. Veikia 27 lietuviškos bibliotekos, turinčios 4.000 tomų. (E.)

● Pranas Šilbajoris Columbia Universitete, Rusų Studijų institute, ruošia disertaciją filosofijos daktaro laipsniui įgyti; tema "Kantemiro Tredjakovskio ir Lomonosovo poezijos eilavi-mo teorijos"; visi trys — rusų poetai. (V. S.)

M. Šileikis

Baraboo kalnai; Ciurlionio Galerijos nuosavybė

DR. JUSTINA ŽIRGULIS
Jvairios nervų bei proto ligos —
vaikų ir suaugusių

NADUI RASTENIUI 70 METŲ

Pasikalbėjimas suaktyvios proga

CEZARIS SURDOKAS, Baltimore, Md.

Jei skatytos nesi iš Baltimorės, bet kada nors čia pakliūtum ir eitum Hollins gatve Lietuvių salės aplankyti, nestebk, jei prie vieno vartelių čia pastebėsi Lietuvos trispalvę. Čia ne Lietuvos konsulato namai. Tai advokato Nado Rastenio įstaiga, jo namai. Lietuvos ir Amerikos vėliavos čia plevėsuoja beveik kasdien.

Ir Rastenis stengiasi Lietuvą atstovauti. Štai mano rankose Pasaulinės Poezijos Dienos brošiūra. Jos pirmajame puslapyje tos dienos direktoriatas sudarytas iš 32 tautų, jų tarpe ir Lietuvos. Lietuvą čia atstovauja direktoriai Nadas Rastenis ir Aldona Nasvytis. Leidinyje taip pat užtikinama Nado Rastenio angliška eilėraštis "Peace Through Poetry", ir keturias eilutes lietuviškai "Viena širdis — vienas pasaulis". Šios keturios eilutės, tai vieninteliai žodžiai ne angli kalboje.

"Draugo" Kultūrinio-priglo redaktoriaus pasakytas, paspaudžia šio veiklaus lietuvių, rašytojų ir poeto durų skambutį ir, maloniai sutiktas, tuojau pradėjau teirautis apie suaktyvininko praeitį, darbus, laimėjimus, vargus ir siekimus.

Suaktyvininkas pasiūsakuoja, kad jis gimė 1891 m. sausio 4 d. (pagal naująjį kalendorių sausio 17 d.) Stagalienu kaime, Linkrenų valsčiu, Švenčionių apskr. Rusišką pradinę mokyklą lankė tik 7 savaites. Norėdamas kiek užsidirbti, gyveno Minske, Petrapily ir Kronštade.

Veržimasis į mokslą

I JAV atvyko 1911 m. liepos 14 d. Apsigyvenęs Manchestere, N. H. dirbo fabrikuose bei ūkyje. 1918 m. gegužės 27 d., pašauktas karinėse tarnyboje, įstojo JAV armijon. Tų pat metų rudenį su savo daliniu žygiuodamas Prancūzijoje susirgo plaučių uždegimu ir pleuritu. 11 mėnesių išbuvo ligoninėse Prancūzijoje ir Amerikoje. Paleistas iš kariuomenės, išsiritupo veteranams teikiama stipendija. Nors be minėtų 7 savaičių iki to laiko mokyklos daugiau nebuvo lankęs, tačiau, gavęs stipendiją, pasisventė mokymuisi ir per 4 metus ir 5 mėn. išėjo visus reikalingus mokslus ir baigė Bostono universitetą LLB laipsniu. Tai buvo 1924 m. pavasarį, o tų pat metų rudenį Nadas išlaikė valstybinius egzaminus ir gavo advokato teises. Marylando valstybėje.

1927 m. birželio 18 d. vedė Julę Baltrukonytę iš Cleveland, Ohio.

Visuomeninėje veikloje

Visuomeninėje lietuvių veikloje Rastenis reiškiasi nuo 1911 m. Jis buvo vienas iš organizatorių ir pirmininkas Lietuvos Laisvės Artų D-jos Manchesteryje. Dalyvavo nuo karo nukentėjusių lietuvių šalpos veikloje I Pasaulinio karo metu. Nuo 1916 m. dalyvavo Cambridge ir So. Bostono lietuvių organizacijose: Sandarose ir Gabijoje; yra buvęs Sandaros vicepirmininkas, pirmininkas ir laikinasis "Sandaros" redaktorius.

Persikėles Baltimorėn stojo į vietinės lietuvių organizacijos ir mokytojų vakarinėje lietuvių mokykloje. 1926 m. atsikėlus Baltimorės komp. Mikui Petrauskui, glaudžiai su juo bendradarbiavo organizuojant chorą ir įvairius muzikinius scenos pastatymus.

1937 m. pavasarį gavo teises verstis advokato praktika Ohio valstybėje. Apsigyveno Clevelande ir čia daugiau kaip metus laiko užsiėmė advokato praktika. 1935 m. vasarą, K. S. Karpiui atstogaujant Lietuvoje, Rastenis redagavo "Dirvą". 1936 m. vėl grįžo Baltimorėn.

1942 m. buvo išrinktas atstovu į Marylando legislaturą keturiems metams.

II Pasaulinio karo metu nuo pat pradžios veikė Balf centre. Buvo vienas iš Balf'o organizatorių, direktorius ir vicepirmininkas. 1946 m. laikinai ėjo pirmininko pareigas.

N. Rastenis priklauso Baltimorės Lietuvių Mindaugo ir Kęstučio Savišalpos D-jai, SLA kuopai, Amerikos Legionierių Postui 154 ir Lietuvių Rašytojų D-jai. Yra buvęs ir Liet. Bendruomenės apyl. pirmininkas.

I anglų kalbą yra išvertęs Donelaičio "Metus"

Eiles Rastenio rašo lietuvių kalboje nuo 1917 m., o anglų kalba nuo 1922. Jo eilėuota knyga "Trijų rožių šventė" išėjo 1955 m. Autorius ją vadina "Saka apie nuotykius trijų išvietintu lietuvių senovės laikais". Rankraštyje Rastenis turi paruošęs eilėraščių rinkinį "Sparnuoti žodžiai". Jo eilėraščiai buvo spausdinami "Tėvynėje", "Sandaroje", "Dirvoje" ir kituose laikraščiuose I lietuvių kalbą yra išvertęs Sekspyro "Venus ir Adonis", Omar Kajjamo (Fitzgerald) "Rubajatai", Poe "Varną" ir kt.

Nadas Rastenis

Anglų kalbą taip pat yra parašęs nemažai eilėraščių: Už eilėraščių "War's Curse" gavo medali Countess d'Estenau konkursu New Yorke. Iš lietuvių ir anglų kalbą yra išvertęs A. Baranauko "Anykščių šilė", Donelaičio "Metus", "Lietuvos Himną" ir kitus. Nemažai dailės Rastenio kūrinių ir vertimų tebėra rankraščiuose.

Sakykite, kas Jūsų gyvenime yra turėję lemiančios įtakos? — ji paklausiau.

Nelaimės! Kelis kartus jos yra pakreipusios mano gyvenimą kita vaga. Kai tėvas apsirgo, aš tapau ūkininkas. Tada trylikos metų "vyras" turėjau dirbti viską, ką tėvas atlikdavo mūsų 15 dešimtinų ūkyje. 1907 m. rudenį mirė mano mama, o po jos laidotuvių aš pats apsirgau influenza. Sirgau visą žiemą ir pavasarį, todėl negalėjau ūkio apdirbti. Tėvas atidavė žemę dirbti kaimynui iš pusės. Kai pagaliau 1908 m. vasarą pasveikau, tai namie jau nebuvo kas veikti, todėl galėjau išvykti į Rusijos miestus, o pasikui ir Ameriką. Jei tada aš būčiau taip ilgai nesirgęs, tai Amerikos, greičiausiai, nebūčiau matęs. Ir jei nebūčiau susirgęs I Pasaulinio karo metu, tai nebūčiau išėjęs advokato mokslo. Pagaliau praėjusią vasarą, jei nebūčiau išsiskęs rankos, tai ko gero būčiau užsidėjęs berūktydamas. Kai besigydant nuo sukosėjimo diegliai smarkiai dūrdavo į šoną, tai pamačiau, kad rūkyti negerai. Mediau rūkyti, ir dabar jaučiuosi geriau. Užtai man rodos, kad žmonių priežodis — "nėra to blogo, kas neišėjusį į gerą" yra visai teisingas.

Ką Jūs iš savo kūrybos labiausiai vertinate?

— Kaip tėvui visi vaikai yra brangūs, taip ir kūrėjui jo kūriniai. Be to, aš rašiau proza ir eilėmis, lietuviškai ir angliškai; verčiau lietuvių rašius ir anglų kalbą ir iš anglų ir lietuvių. Palyginimui ir nusivėrimui imty daug laiko ir vietos. Tai tų kūrybų įvertinimą palieku kitiems.

— O kaip Jums patinka dabartiniai Amerikos lietuvių r. tai?

— Patinka ir nepatinka. Patinka, kad dabar Amerikos lietuvių žymiai praturtėjo ir r. rašytojai tolinasi nuo lietuvių spauda. Nepatinka, pirma, kad kai kurie knygų ir laikraščių rašytojai tolinasi nuo lietuvių kalbos. Kas kelintas žodis, tai vis kokis tai "pragaroniškas", kaip tai: angazavo, kooptavo, situacija, reprezentacija, fasadas, montažas ir t. t. Antra, tai kad raštuose, o ypač poezijoje, dedamos pastangos paslėpti minties reikšmę. Kalbama dvi prasmėmis ir rašoma, kad skaitytojas nesuprastų, apie ką kalbama. Kuo mažiau mintis ir žodžiai suprantami, tuo didesnė kūryba... Aš mėgstu tai, kas yra aišku, kaip proza, taip ir poezijoje, kad skaitytojas ir žodžius, ir mintį suprastų ir kad tie žodžiai pasiektų skaitytoją prota, širdį ir jausmus ir pakaktų prie to, prie ko žodžiai ir mintis veda.

— O kaip Jums patinka dabartinis menas ir tapyba?

— Didžiama mūsų menininkų galas žino, kur nugarėjo! Brailizma, piešama, tepama, nei šis, nei tas. Žiūri žmogus, ir krūtinėje šlykštu darosi. Tie smūkeliai, tie daiktai, vaizdai ir žmonės taip susukinėti, taip liešūs, taip sukoneveikti, kad nežinia, kur einama ir kas daroma?!

— Bet juk ir Jūs pats braižote?

— Tai tiesa, bet aš mat per save pramokau braižyti ir pamatčiau, kad šis tas išeina. Tai kai kiti, mokyti dailininkai, visokias baitykles dailės stato, tai ir aš išdrįsau dėti savo braižinius į savo "Trijų rožių šventę". Bet, matote, aš gyvenau savo gyvenimą atbulai. Kaip žinote, mokyti pradėjau tik suaugęs, baigdamas dvidešimt devintus metus, baigiau advokato mokslus, bet dailės šakoje man neteko mokyti. Aš braižau tik sau, manydamas, kad jei būtų tekę jaunystėje toje šakoje tinkamai pasimokyti, tai gal galėčiau tikrąją dailę kurti.

— Jūs esate buvęs Marylando seimo narys. Gal malonėtuomet ką nors pasakytų apie savo veiklą politikoje?

— Buvau išrinktas 1943 iki 1946 m. Stengiausi, kad būtų priimti geri įstatymai. Marylando valstybėje jau 1935 metais buvo pirmą kartą nuostata, kad vasario 16 būtų minima kaip Lietuvos Respublikos diena. Būdamas Marylando seimo nariu, kasmet pasakydavau kalbą apie Lietuvą ir praveddavau atitinkamą rezoliuciją Lietuvos gerovei ir pagarbai.

— Jūs esate daug pasidarbavęs Balf'e. Gal ką apie tą šalį pasakysite?

— Kai Lietuvos tremtiniai pradėjo į vakarus plūsti, tai negalėjau kitaip Lietuvai gelbėti, stojome į tremtinių šalpos darbą. Pradiniai Balf'o darbai vyko Washington, tai veiklus prezidentas kan. Končius, vykdamas iš New Yorko, pakeičiu sustodavo pas mane ir vykdavo drauge. Jis buvo dinamiškas kietųjų uolų pralaužimui, o aš stengiausi būti plienas skeveldrų nulyginimui. Broliai ir sesės tremtyje kentė beteisę,

Nadas Rastenis

NE, NEKLAUSKIT

Ne, neklauskit, nesakysiu, Ką sapnely aš sapnuoju; Ne, neklauskit nesakysiu, Kam šių dainų aš dainuoju. Nesakysiu, nesakysiu, Ką širdis karštai pamėgo; Nesakysiu, nesakysiu, Kur svajonės mano bėga. Neminėsiu to bernelio, Kato laukiu aš kasdien; Nesakysiu nė žodelio, Kad myliu aš tik jį vieną.

Tik tuomet jūs sužinosit, Kato mylimo aš noriu, Kaip tarp žvakių pamatysit Su juo stovint prieš altorių.

MOTINAI

O, motina, o saule mano! Tu taip toli, ir taip arti; Kasdien, iš žvaigždžių tvano, Tu man būties kelius švieti.

Kai rytuose aušra liepsnoja, Ir krinta nuo žiedų rasa, Tava šypsa mane šaruoja Tvirtybė, meile ir drąsa.

Kai vakare padangė blanka, Ir varšos gėsta žvaigždynė, O motina, keli tu ranką, Ir naktį laimiai mane.

Ar aš pulke, ar vieny-vienas, Mane tu saugai ir guodi; Seniai užmerkusi blakstienas, Širdyje mano vis budi.

Nes tavo maloni lopšinė, Girdėta tarpuose sapnų, Mokė mane mylėti tėvynę, Tai tau ir jai aš gyvenu...

alkį, šaltį ir baimę, tai mes ieškome ir auradome būdų nelaimingųjų šelpimui. Geriau suprasti trenčių padėtį išsuntėme kan. Končius vakarų Europos pas tremtinius (ne Balf'o kaitais), o tuo metu čia man teko eiti jo pareigas. Kas gi lietuviui artimesnis, jei ne lietuvis? Tai ir dienoje, kiek galėjome.

— Na, ir jei ne paslaptis, gal pasakytumėt, ką dabar veikiate ar kuriate?

— Laug mano kūrinių dar nespausdinta, kiti tilpo laikraščiuose, tai tvarkau į rinkinius, spaudai. Kuo didesniu neturiu progos užsiimti.

Geros sveikatos ir ilgiausių metų Sukaktvininkui!

KRONIKA

• Ignas Malėnas mums rašo: "Visa mūsų spauda, rašydama apie Lietuvą, dėsto apie vargingas gyvenimo sąlygas. Tačiau pamirštama, kad rusai deda stiprias pastangas pakelti krašto materialinį gerbūvį. Materialinis gerbūvis, anksčiau ar vėliau turės pagerėti. Ar seniai, čia buvo kalbama, kad Lietuvoje sunku nusipirkti svarą duonos. Dabar apie duonos, daržovių, net mėsos nusipirkimo sunkumą jau nekalbama. Dėlto, kad šių gėrybių jau yra, ir iškoti jų jau nereikia. Bet laisvės klausimas, vaikų auginimas tėvų pažiūrose, laisvas priklausymas grupei savos pasaulėžiūros, paisymas savos tautos interesus ir t. t. — jau valstybės monopolizuota. Žmogus į šiuos dalykus negali kištis. Gyventojai turi formuoti valstybinės bandos dvasioje. Ot, čia tai ir yra mūsų esminis dalykas. Bet apie šį dalyką nerašoma. O tai yra kuo susirūpinanti, nes materialiniai dalykai yra visiškai antrinio pobūdžio. Mums svarbu, kad mes galėtume su lietuvišiais vaikais lietuviškai jausti, lietuviškai galvoti, augti tėvų pasaulėžiūroje, išpažinti tėvų dvasią, kad nenutruktų tautos dvasios tęstinumas. Šituo mes galime ir turime susirūpinti, nes šituo susirūpinusi kiekviena tauta, taigi, ir rusų. Tačiau bolševizmas šitai nutyli, o įvairūs prisiplakėliai šituo nesiūpina ir nuo tautos net slepia. Taigi, lietuviškuoju reikalu jau laikas susirūpinti, nekalbėti vien apie materialinius nepriteklus."

• Prof. dr. Vl. Viliamas pasikalbėjime Amerikos Balso lietuviškoje radijo valandėlėje apie a. a. prof. K. Pakštą pasakė: "Jo staigi mirtis sukrėtė visą lietuvių visuomenę. Prof. Pakštas lietuviškoje visuomenėje naudojosi ypač dideliu populiarumu".

Pasakė, profesorius pirmą kartą sutikęs 1923 m. kai jis, Šveicarijoje baigęs geografijos studijas, lankėsi Rokiškyje ir čia gimnazijos mokiniams ir mokytojams skaitė ivi paskaitas: apie Lietuvos klimatą ir lietuvių tautos likimą skirtingų civilizacijų kryžkelėje.

Aukštai vertindamas prof. Pakšto mokslinį — geografinį įnašą, dr. Viliamas prabrėžė, kad ypač įsidėmėtinas yra šios jo idėjos:

1. Lietuva savo geopolitinę padėtį yra nepaprastai pavojingoje vietoje. Ji yra ant kelių didelių ir ekspansyvių tautų, ant sankryžos Rytų ir Vakarų, ant kryžkelės įvairių kultūrų ir religijų, tarp slavų ir germanų, kurie gyvena amžinoje nesantaikoje. Lietuvių tautai išsilaikyti savoje žemėje įmanoma tik sukūrus aukštą kultūrą ir civilizaciją. Kiekvieno lietuviu nabyrėjimas į svetimos tautos lauką yra labai skaudus nuostolis.

2. Slavų ir germanų kaimynystėje lietuvių daugumą. Turime kiek galima daugiau atsiriboti nuo slavų ir germaniškų kultūrų, bet veidą pasukti į tolimesnius Vakarus, į prancūzišką ir anglosaksišką kultūrą pasaulį, kuris mums yra labiau priartinas ir mažiau pavojingas.

3. Visu veidu į jūrą, nes kontinentinės masės mus išbaško ir užtroškina. Kontinentas miedo, jūra augina drąsą, neša žvilgsnius į tolimus horizontus, augina dinamiką ir veržlumą.

4. Lietuviškos kultūros augimas vyksta per lėtai žingsniais: "Mes turime pasukti mūsų kultūros laikrodį šimtą metų pirmyn. Mes turime atsistoti greta skandinavų, belgų, olandų, šveicarų. Pabaltijos pajūris turi likti būsimuoju civilizacijos centru".

5. Lietuva negali gyventi viena ir izoliuota. Ji turi tampriai jungtis su kitomis sau lygiomis tautomis. Su didžiomis tautomis bendravimas laukia vilko ir ertuko, katės ir pelės žaidimo likima, draugavimas su sau lygiomis tautomis, likimo broliais, neša palaimą ir užtikimą šviesią ateitį. Štai, kodėl prof. Pakštas buvo Baltoskandijos Federacijos, Vidurio Europos mažų

jų tautų susijungimo šalininkas ir propaguotojas.

6. Tautinis solidarumas ir vienybė buvo prof. Pakšto neatšaukiamas imperatyvas kiekvienam lietuviui. "Didelis pavojus gresia mūsų tautai dėl atžrių tarpusavio rietenų ir srulkaus susiskaldymo į grupes. Būtu daug išlosta, jei kiekviena pasaulėžiūrinė grupė dirbtų kultūros darbą viena kitai nepavydėdama ir nekenkdama. Visos grupės turi turėti lygių lygių progų augti, kelti tautos kultūrą ir jos didybę".

• Rytoj sueis 25 metai, kai gyvųjų tarpe nebeturime Onos Pleirytės - Puidienės, mirusios 1936 metų sausio 22 d. Kaune. Mirė jauname amžiuje — eida 41 metus. Yra buvusi "Vilniaus Žinių" ir kitų laikraščių bendradarbiė. Buvo beletristė, pasirašinėdavo Vaidilutės slapyvardžiu. Yra sukūrusi dviejų dalių romaną iš mūsų kultūros kovų — "Tėviškė", apysaką "Audroms siaučiant", literatūrinių škiečių rinkinį "Gyvenimo akordai", "Kada rauda siela".

Privatus Išpardavimas!

NUOLATINIAMS KLIENTAMS

nuo sekmadienio, sausio 15, iki sekmad., sausio 22 d. SUTAUPYSITE

20%

pirkdami KOSTIUMUS, PALTUS, "SUBURBAN" SVARKUS, KELNES.

Sekmadieniais atidaryta nuo 10 val. ryto iki 6 valandos po pietų.

Visi mūsų pardavėjai kalba lietuviškai

H. SEIGAN

RUBAI, SKRYBĖLĖS, BATAI IR KITI REIKMENYS VYRAMS IR JAUNUOLAIMS

NAUJOJE VIETOJE

4630-32 South Ashland Ave. Tel. YArds 7-1272 CHICAGO 9, ILLINOIS

PASIRUOŠKITE ŽIEMAI

Leiskite mums patikrinti Jūsų centrinį apšildymą

Pakeičiame i GAZO-ALYVOS apšildymą

Paruošė KURENAMA ALYVA Pilnas pataravimas Išsismokėjimo sąlygos

ANGLYS Komerciniais Rezidentiniams namams SIURBLIAIS ISVALOMI Boileriais-Center. Krosnys

GAPS ALYVA-ANGLYS Kreipkitės i mus visais apšildymo ir air-conditioning reikalais 2735 W. 63rd St. Dieną ar naktį PROS. 6-6677

DRAUGO Dailiojo Žodžio KONCERTAS

IR 10-JO ROMANO PREMIJOS ĮTEIKIMAS

i v y k s

1961 m. vasario 5 dieną, sekmadienį, 3.00 valandą

MARIJOS AUKŠTESNIOSIOS MOKYKLOS SALEJE 6700 South California Avenue

PROGRAMĄ IŠPILDYS:

Solistai DANA STANKAITYTE ir JONAS VAZNELIS;

solistės ELENA BLANDYTE, ONUTE BLANDYTE ir VITA VALIKONYTE

Solistams akompanuos muz. ALEKSANDRAS KUČIONAS.

Draugo dešimtojo romano premiją laimėjusiam autoriui bus įteikta tūkstantinė, kurią šiemet skiria mecenatai

MORRIS B. SACHS ir BOLAS W. PALUTSIS.

Dalyvavimas šioje šventėje yra mūsų literatūrinio ir kultūrinio gyvenimo rėmimas ir pačių dalyvių meninis atsisveikinimas.

KEISTOKAS BŪDAS PATRIOTIZMUI IŠREIKŠTI

TITUS ANTANAITIS, Chicago, III.

Rašytojo Vytauto Alanto "su dideliu malonumu" suredaguoti Marijos Sims - Černeckytės eilėraščių rinkinį "Ant kryžkelių senų" "Draugo" redaktorius atsiuntė man jau prieš kokį pusmetį. Su jį rašau: "Parencizuoti "Draugui".

— Kodėl tad nerecenzavai? — paklausit.

— Ėmė laiko, — atsakysiu.

Eilėraščiai juk skaitomi palengva, pasimėgaujant, tarp eilučių ko nors beieškant. Eilėraščių negali žmogus ryti, kaip šuva muiš. Gi M. Sims rinkinyje tų eilėraščių maždaug puse trečio šimto puslapių. Ir puslapių prirašytų ne taip, kaip mūsų poetai — modernistai šiandien rašo: po nepilną tuziną žodžių ir puslapį. Čia, brolau, po penkis šešis ilgoko metro ketureilius ar šešiaeilius į puslapį sudėta! Tikrai nepasisekė! Taigi, manau, suprassite, kodėl ėmė laiko.

Susipažinimas su autore

Marija Sims, "kurios kūrybai bei veiklai kaip reikiant nušviesti, be abejo, reikėtų nemažos knygos", kalbant redaktoriaus Vyt. Alanto žodžiais, "ėmė reikštis tik Naujame pasaulyje". Taigi skaitytojai, kurie ilgėsi savo gyvenimo dalį praleido Sename pasaulyje, poetė gali būti ir negirdėta. Tokiam skaitytojų itin pravers platoka (per 30 puslapių) ir gausiomis nuotraukomis iliustruota apybraiža knygos pradžioje "M. Sims gyvenimo ir kūrybos bruožai". Sužinos jį iš ten apie M. Sims senelius ir tėvus, sužinos, kad Marija Černeckytė gimė 1906 metais, kur ir ką mokėsi. Sužinos, kad Marija esant trečios klasės gimnaziste "įvyko didelis dalykas: ji pradėjo rašyti eilėraščius". (19). Kur tas "didysis dalykas" įvyko? Gi žydinčioj lankoj, skinant gėles! (Ar begali būti gražiau?) Anot redaktoriaus "jausmų antplūdyje ji pirmą kartą išgirsta raginimą: "rašyk!" (23).

V. Alanto plunksna aprašytas reikšmingas įvykis: kaip Orleano Mergelės pašaukimas, arba Sv. Pauliaus - Sauliaus atsivertimas. Neveltui jį šį momentą lygina su J. Aistis "Apie laiką ir žmones" aprašytu momentu, kada J. Aistis pasijuto poetu. Neveltui knygą iliustravęs dail. Vladas Vijeikis pirmojo eilėraščių rinkinio skyriaus iliustracijoje piešia merginą su gėlių puokšte, matomai vėjo taršonišais plaukais, šalia stiliuotai laukinio krūmo.

Na, ir kas toliau? 1928 metais Marija Černeckytė atvyksta į Ameriką. Jog ji labai jau pamokyta moteris galima spręsti ir iš to, kad "jai labai nepatiko, kai pirmą kartą ji pamatė savo vyrą grįžtantį iš darbo nešvariais mėlynais marškiniais". (25). Tačiau, nežūrint marškinui, ji vakarais mokėsi anglų kalbos, dirbo Lietuvos Dukterų draugijoje, Lietuvių Romos katalikų moterų sąjungoj, dainavo parapijos chore, mokino tautinių šokių, platino lietuvišką spaudą ir dirbo fabrike. Redaktorius, lyg atspėjęs skaitytojo mintį, taria: "Mes šiandien stebimės tokia šakota Marijos veikla". O kadangi, anot V. Alanto, su vyru (Aukščiu) reikalo buvo toks, kad, "per daug juos skyrė charakteriai, siekimai ir apsvietimas", buvo ansispresta demokratiškai — prieita skyryba.

Išsiskyrusi Marija dirbo masaziste, automatinių saldinių ir riešutų mašinų operatore, kol 1943 m. susitiko dr. J. Sims Simoliūna. Tada "jos gyvenimas vėl pasikeitė iš pagrindų" (32). (Beje, šitoj vietoj redaktorius Alantas skiria pora gerų puslapių ir dr. J. Sims, kurio veikla irgi gana plati ir šakota, darbams nuvesti). Ir kur nepasisekė! Dabar, pačios poetės žo-

džiais tarant, ji galėjusi ką norėjusi dirbti ir kur norėjusi važiuoti. Vadinasi, atsidarė durys, redaktoriaus lūpomis šnekančios, visuomeninį ir žurnalistinį darbą. "Visuose (Amerikos lietuvių) laikraščiuose ji spausdino savo eilėraščius, į kitus rašė korespondencijas". (40).

Kas liečia meninę M. Sims kūrybą iš V. Alanto rašytos biografijos mes sužinome, kad ji parašiusi bent tris rinkinius, sužinome, kad jos "poezija per dūm lietuvišką", kad joje neskauba jokie svetimų literatūrinių įtakų atsakymai" (42), kad poetė "nesivaiko... formos naujovių", kad "jos nepalietė ir mūsų naujosios poezijos sąjūdžiai. Gi svarbiausia (o tai viena iš nedaugelio vietų, kur su

Marija Černeckytė Sims, autorė knygų: "Eilėraščiai iš užjūrio" (1939), "Mano dainos" (1948) ir "Ant kryžkelių senų" (1960).

V. Alantu veik kiekvienas sutiks, kad "periodinėje spaudoje ir ypač jaunimui leidžiamuose žurnaluose tokių poezijos pavyzdžių mes galime rasti šimtais". (42). Eilė kompozitorių panaudojo M. Sims eilėraščius savo kompozicijoms.

Poetės veidas eilėse

Pirmajame skyrelyje sudėta daug poetės dejonų ir verkšėnimų.

Jau nedega veidas džiaugsmu [užsikūręs,

Arba: Ir mano krūtinėj troškimų [upeliai

Su rudeniu plaukia mirtin. (43).

Kodėl gi jau taip? Tenka spėti, kad dėl to, jog

Pasaulis užmigo mums ran- [kom pamojęs —

Mes skaitom jo norus, rašy- [tus raštu. (59).

O gal gi ir dėl to, kad tas gy-

venimas trina poetę, jos pačios žodžiais tarant "tarp akmenų" (60), kaip tą mažą dulkėlę. Tada poetė klausia: kodėl taip?

Tada ji šaukia, tada susimąsto. Tada kiekvienas eilėrašties nusagstyta klausykais, šauktukais ir daugtaškiais. Desperacijoje poetė ieško (kaip ir daugelis) paguodos bonkoj:

Išgėriau vyną! Išvarinau la- [šėlį paskutinį;

Dabar ištroškus, kaip toji [sausroį žolė.

Atsigaivinti! Dabar jausmai [kutena...

Tik tuščios bonkos apdulkėjus [sios eilė...

Tačiau, kaip ta liaudies patar- [lė sako: saldžiai gėres, karčiai pagiriosi. Kada, matyt, nebėli-

ka vyno, poetė metasi prie bal- [zamo (Brrr!), tačiau ir čia šal-

tiniai neamžini.

Nėr kam paguosti širdį, tą [ligone;

Balzamo bonkos visos jau iš- [gertos!

Tartum grabė jau tavo kūnas [guli

Nes gyvenimas nė dulkės jau [nevertas... (92).

Vienok ir tokie dalykai poetę tik užrūdina ir ji išeina "Nepa- [lūžus":

Visi vėjai atgalando į mane [dantis, —

Visos vėtros subyrėjo muilo [burbulais; (62).

Antrojo skyrelyje — "Sielos mirazai" — eilėraščių motyvai daugumoje, sakyčiau, yra mei-

lės motyvai.

Aš, meilės šaltinyje pasken- [dus.

Statau tau laimės rūmus...

Ir rožių taku tave vesčiau, —

Nugalėčiau žaibus ir perkū- [nus! (98).

Nors meilės reikaluose, bend- [rai paėmus, poetės laikysena yra ryžtinga ir narsi, tačiau užėina kartais ir silpnybės va-

landėlių:

Ir kas?.. Ir kas uždegs man [vėl krūtinę,

Jei nė šešėlio jojo nemačiau? [Ir medžiai dreba, rodos nusi-

[minę,

Ir plikos šakos slankioja lė- [čiau. (106).

Iš tikrųjų, pavertus vos kelis puslapius, skaitytojai tuoj pasi-

darys aišku, dėl ko ji to savojo nė šešėlio nemato. Ogi todėl, kad tikrai ne vietoj ieško.

Jieškau tavęs

Alyvų žieduose,

Lašeliuose rasos,

Lapeliuose visuose... (113).

Čia ne vienas skaitytojas at-

laidžiai nusisypsos. Nu, kas gi tokiose vietose tokių reikalų ieško? Tačiau poetė panašūs nesuradimai, matyt, veikia aš-

čiau, nes ji vėl metasi prie tau-

relės.

Stai taurelės krikštolinės,

Lai susyla mums krūtinės! [Po lašų arbatinės

Negailėkim! (112).

Nežiūrint visko, šiame sky-

relyje "jam" surasti ir vesti poetę parodo tikrai neeilinių pastangų Nesėkmų akivaiz-

doje išlieka optimistė, skyrelį baigdama gana aukšta gaida:

Su bangomis liūliuosiu.

Mėnulį išbučiuosiu. (138).

Nebėra reikalo nė aiškinti, kur krypta poetės žvilgsnis skyrelyje "Lietuva ir pasaulis".

Nereikia būt aiškiaresni, idant suvoktum, ką poetė turi minty va šitame posme:

Tavo kaimynai Tave spau- [džia,

Ir širdį drasko, kaip arai. [Visas pasaulis tartum snau-

[džia: —

Toki gyvenimo barai... (141).

Savojo krašto tragedijos vizi-

ja, pasauliui patogia bemaud- [žiant, poetės vaizduotėje išky-

la ryškiai išsibangina:

Bet štai... Ir sapne matau [kryžius nusitieses...

Prie jo prikalta Tėviškė vai- [toja.

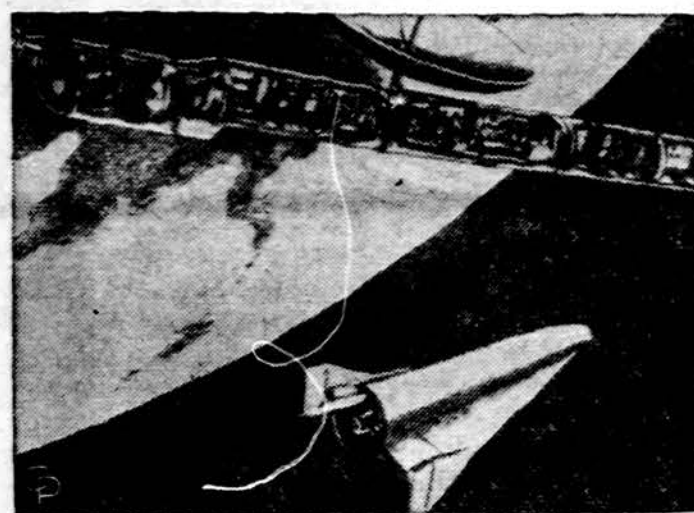
O apie kryžių klūpo tūkstan- [čiai tautiečių:

Tėtė, mama, broliai ir sesu- [tės mielos... (145).

Kuo ne kuo, bet jau patrio-

tizmo stoka tai poetės tikrai ne-

galima įtarti. Atiduoda ji poe-

Tolimųjų erdvių stotis, susidėstant iš trijų dalių, kurios gali išsiskleisti į stambias patalpas žmonėms, instrumentams ir įtaisams. Šios dalys būtų suglaustas ir patalpintos raketose į Saturną. Lietuvis pavidalo įtaisais yra saulės energijos rinkėjas. Taip ta viską vaizduoja dailininkas Martin bendrovės, kuri dabar perėjo tik į raketų gamybą. Kazkas panašaus busia į Saturną palaista 10 metų laikotarpy.

tinę duoklę ir sesutei, ir močiu- [tei, ir tėviškėlei, ir tremtiniui ir, pagaliau, partizanui.

Tu junti, kaip medžiūnos mir- [ties lapai virpa.

Kada priešas eina vos ne pro [tave.

Tu tarp jų parpuoles greit [patrauki kilpą —

Žudai būrį jų, nužudai sa- [ve. (153).

Nebereikia nė sakyti, kad

šiame skyrelyje ir eilutės nusi-

tesia skersai visą puslapį, gi ir posmų eilėraščiuose keleropai

daugiau.

Tačiau reikia akis į akį su-

sitikti su dabartim, reiškia grįž-

ti realybėn, nors ir "Gruoblė-

tais keliais", ką poetė ir pada-

ro paskutiniajame skyrelyje.

Jau vien šio skyrelio kaulkurių eilėraščių pavadinimai (Pa-

bloksta jaunystė, Jausmams

gestant, Klaidi naktis, Mirstan-

čios gėlės) rodo, kad ir poetės

diena jau linksta vakarop.

Kur tik einu, vis, rodos, ma- [ne seka,

Rodos, pagaus šešėliai — ši- [bina!

Neberandu jau tikrojo aš ta- [ko —

išblyško veidas lyg balti li- [nai. (196).

Tada belieka galvą išsibarsty-

ti pelenais ir atgailoti už visus

padarytus ar norėtus padaryti

jaunystės pakrypinimus.

Atpirksiu savo nuodėmes ir [prakeikimą,

Kaip padidūnas vaikas gri- [šiu į namus.

Man mintys neribotai plėstis [ima

O gyvenimas toks pilnas ai- [manos. (197).

Baigiamos pastabos poetei, redaktoriui ir dailininkui

Ką galima tarti apie kūrybą poetės su trijų rinkinių kraichu?

Veik nieko gero. Ritmas dažnai neišlaikytas, rimas banalus arba

verčias laužyti kirčiavimą, nors

tiekt ritmui, tiek rimui poetė

dažnai aukoja viską. Gali būti,

kaip kad J. Aistis kartą išsi-

reiškė, nors ir "stovi namas sto-

go be".

O čia pilkosios ūkanos slen-

[ka,

ir slaukė nerimauja nakties... (52).

Eilėraščių prasmė dažnai var-

gu pačiai autorei suvokiama.

Kartais atrodo, kad autorė

traukia žodžius iš kažkokios ke-

purės "at random" visai nesi-

rūpindama, kas iš jų išeis. Ne-

reikia nė stebėtis, kad išsina

posmai, kurie mažai tesiskiria

nuo

Tavo akys kaip plaštakės,

Tavo rankos kaip patrankos.

Tada "gojeliai apkursta" (53), "sąžinė myluoja" (129),

"sausai lapai" ir "miglos" — rie-

da (131, 137), akys šildo krūti-

nę (132), tango raivosi (136)

ir t. t. ir taip be galo.

Ar yra nusikaltimas eilėraš-

čius rašyti? Turbūt, kad ne.

Daugelis iš mūsų, gimnazistas

būdami, rašėm. Vieni tą karje-

lą užbaigėm su atestatu, kiti

pusiaukelėję iki diplomo, dar ki-

ti su pirmuoju rinkiniu. Tačiau,

vis dar yra ir tokių, kurie iki

amžiaus galo paikai tariasi esą

poetais, nors tokiai minčiai ne-

turi nė mažiausio pagrindo. O

taip yra dažnai dėl to, kad kas

nors tariamai autoritetingas, iš

šalies, vis tą mintį pakurstė, ar

pergėra ar bėga valia, gal ne-

apgaltotai, gal pats nesupras-

damas. Tokia rolė, Marijos

Sims atžvilgiu, be kitų, suvai-

dino ir rašytojas Vytautas

Alantas, šio rinkinio redaktori-

us, žmogus su neabejotinai

rimta beletristine ir žurnalisti-

ne praeitimi.

Jeigu V. Alantas būtų tikrai

buvęs sąžiningas redaktorius,

parodęs rašytojui ir rašytojų

draugijos nariui prideramą sko-

nį, jis būtų parinkęs pora de-

simčių geresnių eilėraščių (kaip

Zydrinčiais laukais, Našlaitėlė,

Mano mamytė, Keturlapis dobi-

lėlis), būtų pataręs juos patai-

syti ir patrupinti, pridėjęs ko-

gi puslapių biografinių žinių (jei-

gu to darbdaviai būtinai reika-

lavo), o nepūtęs į kiauř balo-

ną. Tokiu atveju, gal būtų išė-

jęs lietuvišku mastu rimtai

svarstytynas rinkinėlis.

Dailininko Vlodo Vijeikio vir-

šėlis ir iliustracijos tiesiog nu-

stabiai atitinka eilėraščių pras-

mę, turinį ir vertę. Šakym kad

ir viršelis. Didžiulis, manyčiau,

krentancio lėktuvo, šešėlis išsi-

plėtojęs pirmajame ir per kny-

gos nugarėlę persimetęs ir į

paskutinįjį viršelio puslapį.

Ant vieno to šešėlio sparno pa-

sišlausė gėlytės styro. Ant jo

uodegos stovi lyg tai angelas,

ištisies laiminimui rankas ir pa-

kėles sparnus. O gal ten švytu-

rys tolimoj? O gal ir čia ne še-

šėlis, o tik du kaklaraiščiai su-

kryžiuoti? Baisiai viskas prime-

na mūsų spaudos gdynę poleo-

litinę.

Marija Sims Černeckytė, ANT

KRYŽKELIŲ SENŲ. Eilėraš-

čiai. Redagavo ir biografinę

apybraižą parašė Vyt. Alantas.

500 egzempliorių. Kaina nepažy-

TARIAMŲ KLAIDŲ MEDŽIOKLĖ

Kiekvienas mėgsta juoką, todėl dvigubai vertingas yra tas, kuris sugeba ne tik juoką supti, bet ir kitus pajaukinti. Toks yra Titas Guopis. Nežinome jo erudicijos platumą (apie gylumą čia negali būti kalbų), bet, be abejonės, jam žinoma yra ir etika ir estetika, ir psichologija ir filologija, ir gramatika ir akrobatika, kadangi šiose srityse jis svaistosi kaip namie.

Gruodžio mėnesį viename dienraštyje T. Guopis linksmam nukalbėjo apie knygą, kurią "Drauge" jau spėjo rimtai įvertinti net trys rašytojai. Tad nebėra reikalo apie J. Kraliausko romano "Sviesa lange" vertę skelbti čia dar ketvirtą nuomonę ar įrodinėti tai, ko T. Guopis neįrodė, tik paskelbė: pavyzdžiui, jog "Drauge" gruodžio 10 d. dr. Jonas Grinius "prišnekėjęs tiradas naivokų niekelių". Linksmam šnekėdamas, žinoma, galėtume tęsti T. Guopio išvedžiojimus, kad tam Jonas Grinius juk ir yra daktaras, kad šnekėtų "naivokus niekelių", bet, kadangi linksmos Kalėdos jau praėjo, tai linksmų šnekų tęsti nebeturime noro.

Nemokytas mokytą moko

Tačiau minėtoje recenzijoje yra griežtų tvirtinimų apie kalbos dalykus, kurie išsėda iš skonio srities ribų ir todėl negali būti nuieisti juokais. J. Kraliausko ir kalbą ypačiai daug dėmesio kreipia: žodžius parenka, sakinių dailina, skyrybą sąmoningai ir tiksliai tvarko. O Titas Guopis teigia, jog J. Kraliausko sakiniai primena "labai blogą vertimą iš eskimosų kalbos" (čia eskimosų vietoj eskimų Guopio panaudoja, matyti, kaip stiliaus prašmatnumo priemonė). Tą "eskimosiškumą" Guopis mato, pavyzdžiui, iš žodžio atgaliai arba "sulig tuo į langą puola baisi ugnis". Pirmasis žodis, sakymai, yra Kraliausko sukurta, bet visai lietuviškai; tai yra kūrybinių pastangų vaisius, nesitenkinant įprastiniu žodžių atbulai. Ant-rasis pasakymas "sulig tuo" laiko reikšmė yra tarsi tiesiai iš Rygiškių Jono gramatikos, pačios tos tikrosios, taigi 1922 metų laidos, nurašytas (plg. Petras sulig jo žodžiais nutilo; sulig tuo kartu ligonis emė vis silpnyn eiti). O visi, tur būt, sutiksime, kad Rygiškių Jonas buvo ir tebėra ne eskimų kalbos autoritetas.

J. Kraliausko kalbai sunie-kinti T. Guopiui nepakanka "eskimosų". Jis susieško reikala pasitelkti Lietuvos žydėlių: "neteko girdėti nė iš nuosšiausio Lietuvos užkampio žydėlio taip grubiai daktant lietuvių kalbą, kaip kad dažnai daroma šiame romane". O štai tie Guopio ci-tuojami "žydiškai sudarkyti" sakiniai: "Bus šiandieną matyti jų akis", "rytojaus dieną ir aš iš paskui", "nors stauk dabar iš paskui žiūrėdamas". Prie tu sakinių nei Jablonskis, nei Bū-ga nebūtų kibę, o Guopis be įrodymų teigia, jog Lietuvos žydėlis taip grubiai nedarkytų lietuvių kalbos! Matyt, Guopio galvojama, kad "iš paskui" ne-dera sakyti. Deja, ir "iš pas-kui", ir "iš paskos", ir "iš už-pakalio" — visi lygiai lietuviš-ki. T. Guopio prie šių J. Krali-kausko sakinių pridėtas patetiš-kas klausimas "Ar tai gramati-ka, ar akrobatika?" labai tiks-liai atestuoja patį to klausimo autorių, t. y. tai, kiek jis išma-no gramatiką ir kiek yra pa-mėgęs akrobatiką.

Kad Juozas Kraliauskas yra diplomuotas lituanistas, mes ži-nome. bet ar Titas Guopis tė-ra diplomuotas gimnazistas, o gal net koks profesorius, — tu dalykų jo slapyvardis nepasa-ko. Tačiau vieno ir kito diplo-mai mums nesvarbūs: svarbu-tai, kad nei eskimo, nei žydo,

nei akrobatikos nerandame ten, kur Guopio skelbiama.

Jokių pridėdamų argumentų J. Kraliausko "bylai" neberei-kėtų, vis dėlto smalsesnis skai-tytojas gali pasidomėti paties recenzento kalbomis žiniomis. Deja, jo recenzijoje daugybė įvairių klaidų: sintaksės, rašy-bos, skyrybos...

Diplomuotas Lietuvos gimna-zistas žinojo, jog atstovauti, tarnauti, vadovauti reikalauja naudinko, o recenzentas rašo "atstovauja šitą tamsybę": "Domas turėtų atrodyti tauriu, kilniaširdiškai" (turi būti vardi-ninkas). "Marius... pristato-mas(!) energingai, sumaniu, samojingai (korektūros klai-da?), atviru, draugišku" (slavybės!). "Turtinas geromis savybėmis" (Jablonskis turin-gas, skolingas, gausingas var-tojo su kilmininku, ne su įna-gininku).

Guopis ir rašybos nemoka. Čia nekreipiamės dėmesio į ko-rektūros (savąjį, samojingumą), tik į aiškias grubias rašybos klaidas: ydant, vienintėlis, pa-niūrelis, farizejiškai (turi bū-ti: idant, vienintėlis, paniūrelis, farizejiškai).

Ne mažiau stambios ir skyry-bos klaidos. Tačiau ar J. Krali-kausko pavyko įrodyti kas buvo romani pasisautas... (Ša-lutinis sakinytis neišskirtas kab-lėmis: turi būti kableliai prieš "ar" ir prieš "kas"). "Tokia kokią ją J. Kraliausko prista-to..." (po "tokia" trūksta kab-lėlio). "Sakyčiau visapusiškai išbaigti personažai..." (po "sa-kyčiau" trūksta kablelio). "Ro-mane "Sviesa lange" tokiais personažais, prie geriausių no-rų (slavybės!) tegalima laikyti..." (po "personažais" kab-lėlio nereikia). "Kažkur suaima-nuoja varlės ir romanas baigia-si..." (po "varlės" trūksta kab-lėlio). "Marius, jį laimėjęs užuot apsiptęs džiaugsmo ir dėkingumo asaromis nusikva-to..." (Baisiausia klaida: tarp veiksmo ir tarinio padėtas kab-lėlis: trūksta dviejų kablelių: prieš "užuot" ir po "asaro-mis").

Gerbiama, tur būt, girtas rašė...

Nesmi M. Valančius, o T. Guopis nėra S. Daukantas, vis dėlto, kai pamačiau, kaip nesą-žiningai jis bus pasielgęs su J. Kraliausku, negaliu nepasisko-linti ano žinomo vyskupo pasa-kymo, tarto "Žemaitiškos isto-rijos" proga veikalo autoriui, kuris savo amžiuje nebuvo tau-relės išgėręs. Gal ir T. Guopis per gyvenimą žengia gražiu Daukanto abstinencijos keliu, bet kaip tada, negirtas (ir, rei-kia manyti, neaklas) būdamas, jis galėjo taip žiauriai iškraipy-ti J. Kraliausko tekstą, pats jame pridarydamas klaidų ir paskui smerkdamas romano kalbą?

Kraliauskas rašo taisyk-lingai šūkteli (128), Guopis ci-tuodamas nurašo šūkteli, Krali-kauskas — pažastėlės, Guopis — pažastėlės, Kraliauskas ra-šo taisyklingai išsiose (145), Guopis "pataiso" išsiose, Krali-kauskas — šėtonas (190), Guo-pis — šėtonas, Kraliauskas — grįžta (199), Guopis — grįžta, Kr. — idiotė (199), G. — idi-jotė, K. — akivaizdy (199, žo-džio forma nauja, Kraliausko sukurta, bet rašyba taisyklin-ga). G. — akvaizdy... Skaiti-tojai gali spręsti tokio skanda-lą: (sąmoningas) nesąžiningu-mas, (igimtas?) akumas ar jam pritaikytinas kantrybės ne-tekusio M. Valančiaus tartasis komplimentas (girtumas)?

Čia paėmiau tik mažą netei-lingų citatų dalelę. Jų galėtu-me prirašyti visą puslapi. Krali-kausko: prisipašaudamas (Guo-pio prispašaudamas), kokia bai-si aš (kokia aš), kaip musė (kaip musės), šnabžda (šniž-da), šiandie (šiandieną), ryto-

jaus dieną (rytojaus dieną) trūkčioja (trukčioja), kas bu-vo užkritę (kas būtų užkritę), Giedrė atsisėda, kalendama dantimis (Guopis rašo be kab-lėlio) ir t. t. Guopis cituodamas net sakinius "patvarko" taip, kad išsėda nesamone. Krali-kausko "Domas tuoj pareis. Kas man daryt?" Guopis pa-vertė: "Domas tuoj pareis, kas man daryti?" (14u). Arba: "Jau. Kam buvo bijoti ir dras-kytis?" Guopis padaro — "Jau kam buvo bijoti ir draskytis?" (130).

Specialistas kalbininkas, be abejonės, ir J. Kraliausko ro-mane ras vienkų ar kitokių klaidų bei sąmoningų beletris-to nukrypimų nuo bendrinės kalbos, bet tai būtų jau tokie dalykai, kurių Guopis visai ne-pastebėjo ar gal nebuvo pajė-gus pastebėti. Pagaliau nuo to meto, kada K. Būga išėjo gin-ti rašytojo Vaizganto nuo knib-čiaus kalbininkėlio blusinėjimų, rimtesni kalbininkai sąmoningų rašytojo nukrypimų nuo normi-nės kalbos nebeuola. Ar kas puolė, pavyzdžiui, V. Ramoną dėl to, kad jis vartoja kaka-laraištį (norminė lytis yra kak-laraistis) arba sauleleidi (net romano antraštėje! Bendrinės kalbos norminė lytis yra sau-lelydis)?

Labai gaila, kad šiuo atveju neturi teisės pasirašyti savo vardu ir pavardę: mat, jau nuo 1952 m. spaudos darbininkų eti-kos sumetimais nuspręsta su slapyvardžiais kitai nesikalbė-ti, kaip tik slapyvardžius, todėl ir šias pastabas T. Guopiui pa-sirašo

Neguopis

Nikelis tabake — vėžio priežastis

Dr. F. William Sunderman (Philadelphia) mano, jog rūko-rių vėžio priežastimi galys bū-ti tabake esantis nikelis. Surūkan-tis per dieną du pokeliu cigare-tių, įtraukia pusketvirtą karto tiek nikelio, kiek jau sukelia vė-žį pelėse.

TELEVIZIJAS

Sąžiningai ir nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir da-ly. Pigios pakeičiamos lempos. J. MIGLINAS 2549 W. 69th St. H.A. PR 6-1063

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO. 2512 W. 47th St., FR 6-1908 TV, RADIAI, HI-FI, VESINTUVAI Pardavimas-taisyimas, Sek. uždaryta

MOVING

A. BENIULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų. Tel. RE 7-7083

SOPHIE BARCUS

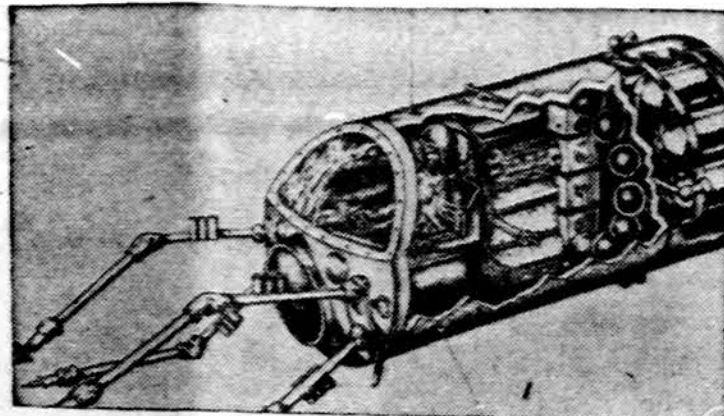
RADIJO VALANDA Visos programos iš WOPR A.M. 1490 Kilocycles FM 102.7 P.M. Kasdien nuo pirmadienio iki penk-tadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį ir sekmadienį 8:30 iki 9:30 val. ryte. Vakariškos pirmadienį 7 val. vak. Raštinė: 7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29, Ill. Telef. HE 4-2413.

ADOMAS VAITKEVICIUS

Anglių ir Alyvos Patarnavimas Telef. R.Epublic 7-5803 Visų rūšių apšildymo sistemoms įvedimas, perdėrimas ir pataisymas Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.

ATSTOVAS 4919 So. Paulina Street Tel. P.Rospect 6-7440

Itaisas su mechaninėmis rankomis, skirtas tolimesnė erdvėse su-daryti didžiulę stotį orbitoje. Taip t. itaisą vaizduoja Martin bendrovės dailininkas. Jame bus vienas žmogus, apmestas erdvių drabužiais ir dėl to labai nejudrus. Šio itaiso pagalba jis galės tvarkyti orbita lekiančių tolimųjų erdvių stotį. Tas itaisas svėrė apie 8,000 svarų. Jame būtų elektroninės smegenys, automatiškas pilotas, atominio reaktoriaus varomas motoras ir atsargos.

KULTŪRINE KRONIKA

• Dr. Vytautas J. Bieliaus-kas, Xavier Universiteto psicho-logijos departamento vadovas, Šeimos Gyvenimo Instituto da-lyviams Cincinnati mieste kal-bėjo apie meilę ir šeimos gyve-nimą. Jo kalba plačiai atkreipė amerikiečių dėmesį ir jos iš-traukė paskelbė plačiai skaito-mas savaitraštis "The Regis-ter", kuris cituoja šiuos dr. Bieliausko žodžius: "Kai du žmo-nės nusprendžia savo romaną užbaigti sudarydami moterystę, jie šiuo vyksmu pripažįsta, kad jie jau surado savo brangeny-bę ir ieškojimo laikotarpis jau pasibaigė. Daugelis mūsų gyve-name iliuzijoje nuolat besitęsiančio romantiškumo. Tikima-si, kad romantiškumas tęsis ir po vedybų, ir tokie patiria rim-tą nusivylimą". Pabrėždamas, kad vedusiuosius visada turi lydyti tarpusavio meilės, dr. Bieliauskas primena, kad dviem dalykais meilė skiriasi nuo ro-mantiškumo: "Relistišku požiū-riu ir tolerancija kito individo bei jo netobulumų".

• Jokūbas J. Stukas pakvies-tas dėstyti tarptautinės preky-bos mokslą New Yorko Miesto Kolegijoje.

• Jaunųjų talentų konkursi-nį koncertą ruošia Immigrant Protective League Lietuvių Skyrius sausio 22 d. 3 v. p. p. Jaunimo Centro salėje, Chica-goje. Dalyvauja visa eilė naujų talentų įvairiose muzikos meno srityse. Išgarsime apie 9 jaunus pianistus, vieną akordeonistą, šoks 4 jaunos balerinos, dai-nuos 2 dainininkės — D. Ku-čėnienė ir G. Antanaitytė. Lai-mėtojamų juri komisija skirs pinigines premijas ir pagyrimo lapus. Kaip svečiai programoje ir ieškojimo laikotarpis jau pasibaigė. Laimėtojai: dainininkė O. Blandytė, pianistė R. Jaraitė, smuikininkas N. Paulionis, akor-deonistas A. Stelmokas. Juri komisiją sudaro J. Bertulis, J. Byanski, B. Chomskis, Alice Stephens ir Alg. Šimkus. Šie-metiniai varžovai atstovauja V. Jakubėno ir A. Kučiūno forte-pijono studijas, A. Dičiūtės ir A. Stephens dainavimo stуди-jas ir S. Velbasio baletu stуди-ją; taipgi dalyvauja ir amerikie-tiškų studijų mokiniai.

• Dail. J. Akstino kūrinių paroda planuojama šiemet su-ruošti Chicagoje.

• Muzikas Alfonsas Lepars-kas ir Leonas Sodeika nuo va-sario mėn. 1 d. atidaro itališkų-jų ir vokiškųjų pianinų krautu-vę, kuri vadinsis Oak Park Pia-no Center, 6134 1/2 W. Roose-velt Road, Oak Park, tel. EUc-lid 3-6630 (laikiniai nuo vas. 1 d. atdara tik šeštadieniais ir sekmadieniais). Jau gautas pir-mas Europos gamybos pianinų transportas, savo technišku tiks-lumu ir grožiu atkreipęs eilės lietuvių ir amerikiečių dėmesį. Alf. Leparskas yra muzikos studijas gilinęs Italijoje ir da-bar turi savo dainavimo studiją Fine Arts Building, Chicagoje. Leonas Sodeika yra kilęs iš ži-nomos muzikų — solistų Sodei-ko šeimos (Dainavos ans. vado-vo St. Sodeikos brolio sūnus), pats yra dainininkas, dainuoja Chicago Lyrinė Operoj.

• Vieniši medžiai, Aloyzo Ba-rono nedidelės apimties roma-nas, jau išspausdintas M. Mor-kūno spaustuvių ir nugaben-tas į rėsyklą. Viršelį piešė ra-šyt. Paulius Jurkus. Autorius šiame 120 psl. dydžio, romane vaizduoja gyvenimą lietuvių, iš Amerikos grįžusio 1970 m. Bol-ševikinės santvarkos nebėra ir grįžęs lietuvis, apie 50 m. am-žiaus, susiduria su daugeliu problemų. Savo dvare, kuriame įsteigtas kolchozas, jis nori at-statyti tėvo buvusį ūkį, tačiau okupaciją visa sujaukia ir sun-ku beįsprendi visi ekonominiai ir moraliniai reikalai. 10 metų nėra tolimai ateitis, tačiau ji nėra lengva pramatyti ir todėl šis kūrinys tam tikra prasme įdo-mus. Knyga netrukus pasirodys rinkoje, platinis "Draugas".

• Dail. G. K. Račkaus spal-votas spaudinys nuo stiklo "Gulbių ežero" interpretacija nupirktas Kanados valstybinės meno galerijos Ottavoje ir išsta-tytas naujai įgytų darbų patal-poje.

• Užuolanka, Chicagoje lei-džiamas iliustruotas žurnalas, po pertraukos vėl pasirodė, ža-dėdamas dabar būti savaitiniu išsivijos buities, dailės, literatū-ros ir kultūros žurnalu. Redak-torius A. Vilainis - Šidlauskas. Šiame numeryje rašoma apie d. atdara tik šeštadieniais ir sekmadieniais). Jau gautas pir-mas Europos gamybos pianinų transportas, savo technišku tiks-lumu ir grožiu atkreipęs eilės lietuvių ir amerikiečių dėmesį. Alf. Leparskas yra muzikos studijas gilinęs Italijoje ir da-bar turi savo dainavimo studiją Fine Arts Building, Chicagoje. Leonas Sodeika yra kilęs iš ži-nomos muzikų — solistų Sodei-ko šeimos (Dainavos ans. vado-vo St. Sodeikos brolio sūnus), pats yra dainininkas, dainuoja Chicago Lyrinė Operoj.

• Dalė Meilutė, tarnaujanti Toronto Meno Muziejuje, sura-do ten senus lietuvių tautinius drabužius įvairių tautų aprėdų skryje. Metrikoje sakoma, kad drabužiai eję iš motinos dukrai per penkis kartus; bu-vę vartojami Tauragės apskrityje.

• Tadas Žurauskas, baigęs Adelaide (Australijoje) Uni-versitetą inžinieriaus laipsniu, pakviestas Womeroje statyti JAV observatorią, kuri seks dirbtinių mėnulių judėjimą.

TAI YRA
FAKTAS NUO
1905 METŲ

Leopilis yra priprasomus kėdian-tiems nuo vidurio užkietėjimo. Leopilis suteikia saugų ir švelnų palengvinimą. Leopilis yra gry-nas daržovių valstas viduriam, kuris grąžina reguliaramu natu-raliu būdu. Užsakykite pas savo vaistininką — 50 už \$1.00. Ne-primkite pakeičiamų. Pinigų grą-žinimas garantuotas.

**INVENTORINIS
ISPARDAVIMAS!**

INVENTORINIAME ISPARDAVIME PIRKSITE
VISAS MEDŽIAGAS LABAI PIGIAI.
PASINAUDOKITE ŠIA RETA PROGA!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilno-nių, šilko, nylosn, tafeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimiesiems; Lietuvą ir tolimąjį Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialių medžiagų paltams kaip vyrai, taip ir mo-terų: Veliūro, činčilos ir "needlepoint", kuriuos dar galima suspėti pasiūsti artimiesiems Lietuvon. Ypatingai yra atpi-ginta iki 50% medžiagos: (Draperies) — užuolaidoms, (Slip covers) — baldų užvalkalams ir (Upholstery) baldų apmu-salams.

STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737

Mūsų naujas adresas yra tik blokas į rytus ant Roosevelt Rd. nuo mūsų ankščiau buvusio patal-pu. Automobilis galite pastatyti nemokamai už kampo į šiaurę ant Jefferson St. — aikštėje

CRANE
SAVINGS AND
LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%
NESA INVESTAVIMO SĄSKAITOS
Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINGAI ĮNESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 d.

VALANDOS:
PIRMADIEN, IR KETV. 9 v. r. iki 8 p. p.
ANTRADIEN, IR PENKTADIEN 9 v. r. iki 5 p. p.
SEKSTADIEN, 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiadien, uždaryta.

FREE TO SAVERS
Modernaire Pantryware Free to savers of \$500.00 or more, every two months during 1961, NEW ACCOUNT OR ADDED TO PRESENT ACCOUNT.

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL. • BI 2-1397 • TO 3-8131
OFFICE HOURS: MON. 9 A.M. to 8 P.M.; TUES. THURS. AND FRI. 9 A.M. to 5 P.M.; SAT. 9 A.M. to 1 P.M.; CLOSED WED.

COMPLETE AUTO SERVICE
AUTOMOBILIŲ TAISSIMO DIRBTUVE.

kuriuje įsėj automobilis bus pilnai užžiagtas, prade-dant motoro suregulavimą, karoserijos ištaisymą, ratų subalansavimą, tiesaus va-žiavimo nustatymą, dažymą ir kitus darbus. Naujai pa-didintos dirbtuvės naudo-jamos moderniausias ma-šinos automobilio karose-rijai išlyginti. Dirbtuvėse vie-nu laiku gali būti taisoma visų rūšių automobilių.

Sav. STASYS DAPKUS
4542-44 So. Western Ave., Chicago 9, Ill.
Telef. CLiffside 4-2241

**MOKAM AUKŠTUS DIVIDENDUS ANT VISŲ
TAUPYMO SĄSKAITŲ!**
INDELIŲ APDRAUSTI IKI \$10,000.00
Paskolos ant namų nuo vieno iki dvidešimties metų —
lengvais mėnesiniais atmokėjimais.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave. CHARLES ZEKUS, Sec'y LA 3-8248
VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4:30; Ketvirtadienis 9 iki 3 v. val.
Trečiadienis uždaryta.

DAIL. J. AKSTINO TAPYBOS PARODA

VYT. ALEKSANDRAS JONYNAS, Kanada

Vis dažniau pasigendami įrodymų, jog dar tebesama mūsų tarpe žmonių, siekiančių įprasinti savo egzistenciją kūrybiškai laimėjimais. O tačiau jų esama.

Viena tokia prosvaitė buvo š. m. gruodžio 16–18 d. d. Montrealy įvykusi dail. J. Akstino paroda. Jo pirmasis viešasis pasirodymas, kol kas dar lietuviškai visuomenei periferinė, ne "galerinė", Aušros Vartų parapijos salė.

Tiesa, ir šių patalpų išorė, J. Akstino sumanumo dėka, nuostabi pakito, pasidarė jaukėnė. Deja, ribotos apšvietimo galimybės neleidžia daugeliui darbų nušviesti visais spalviniais niuansais. Bent parodos atidarymo vakarą.

Nežiūrint to, atsilankęs Montrealyje šviesuolių "kietasis branduolys" nemeluotai atidumų apžiūrinėjo eksponatus, jautriai komentodami jų autoriaus kūrybinius zigzagus.

Tekti sutikti su paroda atidariusio K. L. B. Kult. Fondo pirmininko, kun. dr. J. Borevičiaus konstatavimu, jog šis aktyvus susidomėjimas buvo nemažiau džiugia prosvaitė, šiaip jau nublankusiam kolonijoms kult. gyvenime. Kiekvieno kūrėjo slapto geismu yra savo kūrybine kibirkštis uždegė bendralaikius tiesios ir grožio ieškomas. Nepaslapstis, tačiau, jog išvijos sąlygose, žiauriai nei bet kada, atsimušama į apatiją, jei ne paniką. Laimei šie būkštavimai nepasitvirtino.

J. Akstino galbūt gimta po laiminga žvaigždė. Nežiūrint, jog plačioji visuomenė pažinojo jį kaip gabų aktorį, aktyviai prisidėjusį prie Montr. L. Dramos Teatro realizavimui, netiesiogiai būti tvirtinti, jog jo tapytojiškasis pašaukimas būtų buvęs montrealiečiams nežinomas. Ne vienas jo darbų puošia lietuvių butus. Dailininko buvo reprezentuojamasi vietinėje ir kitose kolonijose ruošiamose apžvalginesse liet. dailės parodose. Viena drobė netgi išsikovota vieta griežtai atrenkamoms kasmetinėm Kanados dailininkų parodoms. Pagaliau, vienu metu eilę jo darbų buvo išstatyti Simpsnso vitrinose, kaip vyriausiosios šiuo metu tapybinės pakraipos iliustracija.

Tačiau vien artimesnių draugų būrelis turėjo progos atidžiau sekti jo nuolatinių neįsistekimą savyje — kūrybinę raidą.

Parodos metu tie posūkiai ir vingiai pasidarė atviri visiems lankytojams. Ne vieną gal sudrumstė eksponatų įvairumas. Ypatingai atėjusį susirasti gavo produkto — tegul ir manieringos, bet "copyright" formules.

Gal būtų neprošalį priminti jiems, jog, deja, išviiiui dailininkui nėra galimybės atsiduoti kūnu ir siela tapybiniam pašaukimui. Ar nesama jam pavojaus tapti mėgėjišku sekmadieniniu dailininku sąlygose, kada slaptiems troškimams realizuoti telieka vien dienos galų valandos? Teisingiau — minutės, nes įkvėpimo liepsnelė tada taip arti gėsmės. Ar nesama pagundos pasiduoti vieno kurio stiliaus ar madingos manieros dominavimui? O kur dar "povandeninės uolos" kasdien esuduriant darbovietę su komercinio meno seilomis ir charibėmis?

Džugu konstatuoti, jog gimtas improvizacinis polėkis ir plati vaizduotė padėjo J. Akstinui išvengti sustojimo šiose tarpustotėse. Atrodytų dailininko asmeny esama galbūt reto, bet brangaus prado — drąsos. Ne arogancijos prasme — nustebinti lankytoją, — bet vyriškumo. J. Akstino nepabūgta atskleisti savo klystkelių ir stabilizacijų, savo blaškymosi, nes tie dalykai yra visiškai normalūs kiekvieno savęs ieškan-

čio kūrėjo raidoj ir todėl anapadidinti jo gėdingi.

Juo labiau pirmojo parodoje, apimančioj vieno penkmečio darbų. Ir tai iš tų pačių 35 eksponatų (jų tarpe 3 piešinių) daugumas datuoti 1959–60 m. datomis. Tik vienas kitas senesnis — "Atodrekiš", "Sodyna".

Ar jie detonuoja? O taip! Neabejotinai. Tiek piešinio palaime, tiek spalvų spektro parinkime juose aptinkam būdingą mokininkiško nedrąsumo ir efekto ieškojimo mišinį; dar pridėkim didž. dail. sekimą ("So dyboj" — Vlaminc'ą) bruozus, aptinkamus kiekvieno jauno dailininko darbuose.

Labai būtų paranku priešpriešai pastatyti paskutinio periodo darbus, sakysim "Is mokyklos", abudu natūrmortus ("Fleurs du Mal" bei "Gėles ir vaisius"), kad konstatuotumėm J. Akstino padarytą pažangą.

Iliustravimo dėlei, stabtelsiu ties kitais, galbūt mažiau imponuojančiais, darbais, bet nemažiau reikšmingais, mano manymu, dail. kūryb. formavimėsi. Juose galbūt irgi jausis vieno ar kito žymaus dailininko laikinys poveikis: J. Akstino paletė, tačiau toji "vogtinė" gaida nebeprasikamba aku, nesamonių gu pamėgžiojimu. Ją dailininkas panaudoja kaip pratybinį uždavinį — panašiai, kaip kad kurie kompozitoriai skolinintę teną — savoms variacijoms.

Turiu galvoj, visų pirma "Versmę", itin giedrų spalvų peizažą. Čia neabejotinai J. Akstinui lavintis spalvinės vaivorykštės praturtinimo pratybose. Primena ši drobė ne vieną dabartinių amerikiečių (net lietuvių dail.) darbą, bet sunku užginti, jog Akstinui pavykę rasti teisingą spalvinių dėmių ritmiką sprendimą.

Nemažiau būtų būdingu ir "Hommage a Modigliani". Jau pavadinimu autorius neslepia šios drobės stilistinio pobūdžio. Tačiau ir joje jaučiasi ne vien sūgėjiškas nupiešti Modigliani maniera moters figūrą, bet ir subtilių spalvų niuansavimu sukurti šiluma raibuluojanti koloritą — dalykus, kurių jau vien pats ieškojimas atrodytų arogantiškai amatininkui — mėgėjui paprasčiausia gaisatim.

Ši savitvardos bruoža — palapsniška pasirinkto uždavinio savamokslis apvaldymą aptiksim ir kituose eksponatuose — "Etiude", "Jaunajam žiūrove", "Halmlete ir Ofelijo".

Nauju reikšiniu, šia prasme, jau būtų J. Akstino pastanga praplėsti savo tematiką platesnio pobūdžio kompozicijom, kaip "Magiškas miestas toli", "Parnados baigėsi". Parodos lankytoja maloniai nustebina pats faktas, kad žinomas iki šio peizažistas J. Akstinas laimi sirpatijas jau ne vien gamtovaizdžiais, bet ir tokiom drobėmis, kaip "Fleurs du Mal", "Is mokyklos", netgi "Krinolinai". Nemažiau radikalų žingsnį galima pastebėti ir dailininko spalvinėje gamoj ir paties piešinio sugriežtėjime.

Impresionistinių "Atodrekių" palaidumą pakeičia kontrastingesnis, "grafiškas" "Kūčių nakties" breižas, peraugantis savo ruožtu į visiškai išjaustų ir išbalansuotų formų kompoziciją — "Pūgai apimusi".

Tas pat pasakytina ir apie kelis Vilniaus vietovaizdžius. Juose galbūt galėjo ryškiau pasireikšti dailininko nuolaidos eventualaus pirkėjo pogeidžiams. Jų nesama. Šie "reminiscenciniai" darbai, sukurti naudojantis Utrillo metodu, yra visumoj išjausti ir atlikti be rimtesnių priekaištų. Veltui ieškotumėme šiose "minties ekskursijose" sentimentalus saldumo.

Pakapiniai drabužiai, kuriuose Vilnius išdėdžio išvykstantį dailininką, neabejotinai gaudūs ir patetiški, — o tačiau "Sudiev

Vilniau" kalba į žiūrovą ne deklaracine patosiška kalba, bet giliai pergyventu dramatišku vi-dum.

Ryškiausiu pavyzdžiu, kaip J. Akstinas persilaužia į vaizduojamojo objekto apvaldymą (ir išsakyką per jį savosios emocijos), įžiūrėčiau, tačiau, kituose darbuose.

Šios raidos išsikristalizavimą laboratorinėj formoj atskleidžia eilė mažų darbų: "Ugnies šokis", "Ukanų gobelenas", "Rudens maskaradas" ir, ypatinai, "Erškėčiai". Jei "Ukanų gobelenas" įžiūrėtina dar prigęsintas atšvaistas to laikotarpio, kada J. Akstino buvo bandyta abstraktinė "taškų" technika, tai "Varpinė" ir "Rudens maskaradas" (nors esmėj sausoki darbai) žymi pirmuosius žingsnius griežtesnės stilizacijos ir spalvų ritmikos apvaldymo linkme. Tačiau stipriai emocinis gamtos grožio pergyvenimas dar juose nesuranda santūrios ekspresinės formos.

"Erškėčiai" jau sulaiko žiūrovo žvilgsnį organiškesne koncentracija. Šios drobės siužetas paprastas: plūduriuojančios sėklumoj šakos, nurausintos saulėlėdžio pazard. Gal kiek gro-testiškos, stilizuotos, primenančios erškėčių dyglius. Spalvų parinkimo atžvilgiu — pusiau plakatiškas.

Kodėl dailininkas pasirinko jas savo studijų objektu? Pasukim klausimą kitu kampu: Ar būtina tapytojui, norinčiam pavaizduoti sambrėškos graudulį, nu'apyti visą panoramą, visą čero pakrantę, visą vėstančio vandens plotą. Turbūt ne! Juk net foto mėgėjas žino, jog ne frontoline nuotrauka, bet teisingu kampu "numušta" detalė geriau pagaus fotografuojamo objekto savitumą.

Zinau, yra įsikyrėjusi klisė lyginti vaizduojamąjį meną su fotografija. Tačiau tiek fotografo, tiek menininko žmogishkai patirytė esama tarpinio, kada akies selektyvumas pasat-rėja. Jos pagava darosi subtilėsnė.

Šį reikšinį — vadinkim jį kompozicijos pajautimu — kons-tatuotumėm pirmoj vietoj ankščiau minėtuose darbuose. Juose jaučiama dailininko pastanga išvėgti vaizduojamam objekte kažko gilesnio, savy uždaro. Kažkokia, sakyčiau, simbolinę prasmę. Apie tai liudytų ir J. Akstino pasirinkti darbų pavadinimai. Imkim "Rudens maskaradą" — ar jis nesuponuoja Kanados gamtovaizdžio svetimumo liet. dail. įgimtam žemės maitintojos pajautimui. Tarytu-mei vystancio rudens margas lopinyas neužsepią žinojimo, kad visa ta augmenija vien trumpalaikiai susirguliuavo ant granitinio Kanados podirvio... Arba imkim "Etiudą".

Be abejo, tyrilaukiu, ledynu,

Grupė šimpanzių iš 75 būrio, kurias amerikiečiai paruošia tolimųjų erdvių skridimams, darant eksperimentus ir ruošiantis paleisti į erdves žmogų.

prerijų kraupi tylą nerėjai pasitinka parodos lankytoją bendralaikį amerikiečių ir kanadiečių tapybos darbuose. Bet ar šis tematinis polinkis yra viena maniera? O gal vidinė projekcija slogočio visų tų, kurie dūsta elektronikos amžiaus chaos? Kolegos dailininkai neabejotinai nustatys šiuolaikinių krypčių poveikį J. Akstino kūrybai. Eiliniam žiūrovui — tai antraišis dalykas. Manau atspėsiąs jo įspūdį sakdamas, jog J. Akstino parodoj jis kaip tik pasidžiaugs, jog dailininko gyvenama šio laikmečio nuotai-kom ir ieškoma joms išreikšti savosios ekspresijos.

Gal jį kiek apstulbins kai kurių drobių "knyginis" koloritas — "Andalūzijos mergaitė", "Lis bonne — mon amour", "Lis pasigęs nusistovėjusios vienien-gės varų gamos, bet šalia to jis neabejotinai konstatuos naujo savito bruozo užuomaz-gą.

Turtindamas savo tematiką, įvesdamas į savo kompozicijas vis labiau suprasintas stilizuotas formas, sugriežindamas piešinį, J. Akstinas tolydžio su-koncentravo savo dėmesį į esminių drobės elementų sintezę. Naujieji jo darbai — "Šiaurės ežerų ruduo", "Is mokyklos", "Žiemos saulėleidis" — liudija apie įžengiančią jo kūrybon santarą ir rimtį, itin galbūt sunkiai — realizuojamą šaltu brangakmenių žrėjimu ar vit-ražiniu šalčiu alsuojančius pavėiksluos kaip "Šiaurės ežerų ruduo" ar "Rarotos", bet ap-čiuopiamai egzistuojančias.

Baigiant noretęsi rasti išraišką sunkiau suformuluojamam "bendram išpūdžiui". Gal būt jį susirastumėm pasiklausę savęs, koks yra J. Akstino vidaus pa-

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

saulis? Bent sprendžiant iš šio laikotarpio darbų, šios parodos? Jį pavadintumėm — vė-sos pasauliu. Ne vien todėl, jog jo peizažinėj tematikoj domi-nuoja žiemos gamtovaizdžiai ("Kūčių naktis", "Atodrekiš", "Rarotos", "Aprimusi pūga"), — ne vien todėl, jog jo sustingę medžiai iškėlę tuščias rankas į tuščią dangų — (neatsitiktinumas, jei "Erškėčių" šakos be lapijos, kaip ir kiti nuogi me-džiai J. Akstino drobėse).

Bet, iš kitos pusės, svetimumo jausmas santyky su Kana-dos gamta, išvėlgtasis "Rudens maskarade" galėtų būti perkeltas ir į dailininko santykį su šio krašto gyventoju. Blausūs "Berniuko su laivėliu", "Krinoli-no" mergaitės, pasiklydusį "Jaunojo žiūrovo", "Magiško miesto" vaikų žvilgsniai išduo-te išduoda faktą, jog dailininkas aptiko ir juose kažkokią

sa-

JŲS GALITE PASITIKETI
DAKTARO PARASYTO RE-
CEPTO TIKSLIU IŠPILDY-
MU, KAI KREIPIATES Į MŪ-
SŲ VAISTINĘ.

Kasdien išpildydami di-delį kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sėkmingai veikia. Turime vaistų didelį pasirinkimą ir pačių naujaušių, vėliau-siai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums dak-taro prirašytą receptą ir įsi-tikinsite, kad mūsų vaistai švieži ir kainos labai priei-namos.

DARGIS VAISTINĖ

CHARLES DARGIS,
Reg. Pharmacistas
2425 W. Marquette
Road
Chicago 23, Ill.
Tel. HElock 4-6050

Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.
GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., INC.

(Laisnuota per Intourist)
SIŪSKITE SAVO GIMINEMS PAKETUS
I LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS
SIŪSKITE PAKETUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583
Atdara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. dieną

141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430
Atdara kasdien 9–6; sekmadieniais 9–4.

Arti subway — Tarp 6th ir 7th Aves.	1855 West 47th Street Chicago 9, Illinois Tel. FRontier 6-6755	359 West Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. ANDrew 8-5040	132 Franklin Avenue Hartford, Conn. CHapel 6-4724	332 Fillmore Avenue Buffalo 6, N. Y. Tel. TL 6-2974
39 Raymond Plaza W. Newark, N. J. Tel. MAarket 2-2877	900 Literary Road Cleveland 13, Ohio Tel. TOwer 1-1461	11339 Jos. Campan Detroit 12, Michigan Tel. TOwnsend 9-3980	632 W. Girard Avenue Philadelphia 23, Pa. Tel. WALnut 5-8878	
3216 Sunset Boulevard, LOS ANGELES 26, Calif. NORMandy 5-9887	184-186 MONROE STREET, PASSAIC, NEW JERSEY Tel. PE 3-5376	217 E. Hennepin Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA. Tel. FEderal 2-4908		

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams pasitenkinusių klientų. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame į 43 valandas.

Adresatų pasiekia į 6–7 savaites oro paštu į 7–12 dienų.

Dabar galima rūpų siuntiniuose siųsti ir kavos pupelių, šokolado (plytelių) ir bonbonkes.

Mūsų rastinėse randasi pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų.

Klauskite pilno katalogo, rodančio kainas dėl maito ir patarnavimo. Katalogas veltui.

enemiją, vidinio degimo nebuvi-

ma. Tarsi tarp jo ir išorinio pa-saulio būtų kažkokio šviesos lai-dininko nematomos, dar nenu-galėtos pertvaros. Panašiai kaip dienos šviesa kad ateina į užsi-dariusio cėlę perkošta spalvoto stiklo.

Gal kitose sąlygose J. Aksti-no drobės prabiltų kita tonaci-je, pražystų džiaugsmingesne spalvų vaivorykste. Gal atsidė-

jus vien tik tapybiniam pašau-

kimui, jo darbai atskleistų pil-nai išgyvento gyvenimo patirtį. Šiandien jie kalba apie kūrė-jo vienatvę, neišsistekimą savy-je, vidinę rimtį

Ir jei vienatvės šauksmas yra tikrosios kūrybos pirmaprādė "conditio sine qua non", jei rimtis yra brandumo sinonimas, tai drąsiai galime tvirtinti, jog dail. Juozas Akstinas yra pasu-kęs savojo aš suradimo keliu.

Dėmesio! siuntinių į SSSR siuntėjai!

Morris Rifkin, direktorius-vedėjas GLOBE Parcel Service, Inc., ką tik grįžęs iš Maskvos, praneša savo gerbiams klientams, kad pasėkoje pastarimų su Intourist Maskvoje siuntinių siuntimo rei-ka-lu, bus daug patobulinimų — siuntinių pristatymas bus geresnis ir greitesnis.

PASINAUDOKITE PASLAUGOMIS PIRMOSIOS IR SENIAUSIOS SIUNTINIŲ SIUNTIMO FIRMOS Į SSSR.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Pagrindinė įstaiga 716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.

Tel. WALnut 3-3455

MŪSŲ SKYRIAI:

390 West Broadway So. Boston 27, Mass. Andrew 8-8764	48 1/2 East 7th Str. New York 3, N. Y. GRamercy 3-1785	4102 Archer Ave. Chicago 32, Ill. FRontier 6-6399
6446 Michigan Ave. Detroit 10, Mich. TASHmoo 5-7560	683 Hudson Ave. Rochester 21, N. Y. BAker 5-5923	1313 Addison Rd. Cleveland 3, Ohio UTah 1-0807
263 Market St. Newark 2, N. J. MAarket 3-1968	346 Third Avenue Pittsburgh 22, Pa. CLAnt 1-3712	851 Hollins Str. Baltimore 1, Md. MULberry 5-5787
202 Second Str. Lakewood, N. J. FOXcroft 3-6621	174 Tilgham Str. Allentown, Penna. HENlock 5-2069	979 So. Broad Str. Trenton, N. J. EXport 4-8085

PAS MUS JŲS GAUNAT PILNAS GARANTIJAS, kad Jūsų giminės bei draugai gaus Jūsų siuntinius trumpiausiu įmanomu laiku, sveikus ir saugius ir be jokių papildomų mokesčių gavėjams. Siuntėjų patogumui, mūsų pagrindinė įstaiga ir mūsų skyriuose, yra preinamos išskirtinas pasirinkimas naminių ir importuotų prekių, daugiausiai reikalaujamų SSSR, žemiausiomis urmo kainomis. Pašto užsakymai yra išpildomi ir išsiunčiami į SSSR per 48-ias valandas.

KASDIENINIS PREKIŲ PERSIUNTIMAS ATEIKITE IR ĮSITIKINKITE

PASIRUOSKITE ŠIŲ METŲ ATOSTOGOMS!

Šių metų atostogas planuokite jau dabar, kad galėtumėt turėti geresnį pasirinkimą ir lankytinų vietų ir lėktuvų ar laivų pasirinkimą

SEGHEITI TRAVEL BUREAU

2451 S. Oakley Ave., Tel. YA 7-3278, Chicago 8, Ill.

sutvarko dokumentus, parūpina kelionę lėktuvais, geležinkeliais, autobusais, laivais, kaip keliauti Europoje taip ir planuoti atostogas P. Amerikoje, Kanadoje ar ir pačioje Amerikoje įvair. vietose.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo "ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išti-kus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

VOSYLIUS FOOD MART

2433 West 69th St. Telef. PROspect 6 2113

PARDUODA SAVO GAMYBOS SKILANDZIUS
DESRAS — ARBATINES, KROKAVINES, KUMPINES, CIRU-LINES, CESNAKINES, ŽEMAITISKAS, MEDZIOKLINES BEI ŽALIAS desras virinui

Čia rasite didelį pasirinkimą šviežios mėsos: JAUTENOS, VER-SIENOS, AVIENOS, šviežia ir rūkyta PARSiena IR PAUKŠTENA. Taip pat parduodame: lietuviškus sūrius, sviestą, saldinius ir vis-kuos degtikates. Atdara kasdien nuo 8 val. rytą iki 9 val. vak. šventadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. vak. po pietų.

JAV STUDIOZAI RUSIJOS

ČIGOMISKŲ MAINŲ VAISIAI

VYTAUTAS ŠIRVYDAS, Norton, Vt.

Kultūringų mainų sutartimis Sovietų Sąjunga vienerius metus išbuvo amerikietis studentas pasakoja:

— Akademiniams 1959–1960 metais 17-ka mūsų gyvenome ir studijavome Maskvoje. Penki atvyko su žmonomis. Vienas studijavo Žemės ūkio Akademijoje, vienas Maskvos Konservatorijoje, visi kiti — Maskvos U-te. Visi buvo JAV u-tus baigę, kiti net doktoratus įgiję. Čia buvo kalbotyros, politikos mokslų tyrėjai, istorikai, vienas ekonomistas, psichologas, du geologai, chemikas ir žuvų specialistas, kuris tik vienas teigė, kad metą ne bergždžiai Maskvoje praleidęs. Geologams neleista plačiau pavaižinėti, o chemikui nepileista prie jam reikalingų laboratorijų. Geriau pavyko kalbotyrams: jų penkiems leista naudotis reikiamaisiais šaltiniais. Du prašė naudotis archyvais, bet leidimą tegavo tik vienas. Nors tikriems mokslui darbas pilnos laisvės ir nebuvo, tačiau visi gavome šios tokios naudos iš knygynų ir progų stebėti Sovietų visuomenės gyvenimą.

Išpūdius skelbia amerikiečių Slavų Studijoms Sąjunga savo Newsletter biuletenyje, kur pridėda ir Leningrade studijavusio amerikiečio išpūdius.

Septyni Amerikos u-tus baigę amerikiečiai praleido gana sėkmingus akademinius 1959–1960 metus valstybės u-te Leningrade. Keturi buvo istorikai, vienas studijavo politikos mokslus, kitas literatūrą, trečias kalbotyrą. Tačiau, visi pasirinko temas iš prieš 1917 metų Rusijos gyvenimo. Santykiai su profesūra buvo puikūs. Profesoriai stengėsi visai padėti ir nevaržė mokslo darbų eigos. Knygnai buvo lengvai prieinami. Penki gavo leidimą priėjti prie archyvų, bet trims leista knistis Vidaus Reikalų Ministerijos archyve. Kitiems dvieji, dėl neaiškių priežasčių, leidimo neduoda. Gyventi duota bendrabutyje, kambarius pasidalinant su rusais.

Kliūtis galima išvardinti dvi. Prašymas archyvais naudotis buvo įteiktas lapkritį, leidimas tegautas tik kovo pabaigoje, o dviem visai neduota. Ant ra klūtis buvo — neleidimas laisvai vykti mokslo darbams net į nedraudžiamas sritis. Tiesa, suorganizuota pora išvykų su palydovais, bet mokslo darbai jos buvo nepatenkinamos. Tačiau visi šiek tiek pasinaudojo, o du net padavė prašymus antriams studijų metams.

Nė vienoje grupėje nebuvo amerikiečių lietuvių studentų

abiturių.

„Newsletter“ dar praneša, kad Columbia u-te šiuo metu septyni rašą tēzes doktoratui tema komunistinis švietimas.

Columbia u-to Rusų Instituto 1959 m. yra išleids prof. Alfredo Senno „The Emergence of Modern Lithuania“ (272 p.). Biuletenis įvardina ir du kitus prof. Senno raštus Lietuvos klausimais. Vienas vokiečių kalba paskelbtas žurnale „Forschungen zur Osteuropäischen Geschichte“ (Berlyne, nr. 5, 1957) pavadinimu „Die Bolschewistische Politik im Litauen, 1917–1919“. Kitas anglų kalba „The Sovietization of the Baltic States“ buvo paskelbtas amerikiečių Politinių ir Visuomenės Mokslų Draugijos žurnale „The Annals“ (1958 m. geg.).

Be to, Institutas yra išleids šiuos raštus nario teisėmis ginti:

J. Bessarabo tema „Vajus prieš Lietuvą — Lenkijos uniatus prie caro Mikalojaus I“, (1950 m., p. 120).

A. E. Senno „Lietuva ir bolševikų revoliucija Rusijoje, 1917–1919“ (1954 m., p. 102).

P. R. Šilbajorio „Sovietų kultūrinis imperializmas pokarinėje lietuvių literatūroje“ (1955 m., p. 172).

H. W. Motto „Latvijos okupacija ir inkorporavimas 1940 m. birž. 17. — rugp. 5 d. (1957 m., p. 65).

Okupuotoje Lietuvoje

▼ Meškos Lietuvoje yra išnykusios jau beveik prieš 100 metų, o tačiau pereinamais metais mūsų miškuose atsiradusi viena jų. Ji buvusi Alytaus rajono Varcios miško apylinkėse. Vasaros metu kartais nukrėsdavusi sodus, ypač mėgusi skanias kriaušes, nukilindusi avilų stogelius, vogusi medų. Kimėnų kolchozo gyventojai kartą iš nakties rado papiautą karvę, kuri čia buvusi palikta ganytis. Iš pėdų buvę nustatyta, kad tai meškos darbas. Pagaliau pradėjusi gąsdinti kolchozo traktorininkus, brigadininkus, nežūrėdama, kad pačios komunistų partijos jie ten paskirti. Vieną brigadininką, grįžtantį iš vestuvių, ji vijoši tol, kol šis įsmuko į trobą, visas uždusęs be kvapo. Barkušikių kaimo gyventojas, medžiotojas, pasislėpęs Šarkienės bitynė, pasiryžęs patikrinti jos buvimą. Nakties metu meška pasirodžiusi tikrai ir ėmusi slampinėti po bitynę. Papūtusi žmogaus kvapą, ėmusi urgsti. Medžiotojas, esą, nepajutęs nei kada iššovęs, nei

Trys vyrai iš septynių, kurie yra paruošiami skridimui į tolimąsias erdves. Iš kairės į dešinę: Alan Shepard — laivo komandierius, John Glenn — marinų leitenantas pulkininkas, Malcolm Carpenter — ieit. komandierius. Visi jie yra Langley Field, Va., paruošimo bazėje. Pirmas bandymas paleisti žmogų į tolimąsias erdves numatomas balandžio mėnesį. Vienas iš tų aeronautų bus parinktas iškli Redstone raketa per Atlantą.

kada atsidūręs medyje, gi meška sau ramiai nušuoilavusi į raistą. Kiek vėliau jos pėdas aptikę prie Pirciupio. Pagaliau buvę nustatyta, kad ji pasitraukusi į Rūdininkų giria, kurioje jai esą jaukliau ir saugiau. Manoma, kad ji atėjusi į Lietuvą iš didžiųjų Gudijos miškų. (b.)

▼ Antireliginė propaganda bolševikų ir 1961 metais busianti aktyviai vedama ok. Lietuvoje — šiaip praneša „Svyturys“. Netrukus, be kitų, busiančios išleistos šios antireliginės knygos: J. Markonio „Atsiminimai iš mano kunigavimo metų“, Tondi „Jėzuitai“, E. Baltinio „Kaip reakingoji katalikų dvasininkija tarnavo hitlerinams okupantams“ ir daugelis kitų. Iš bolševikų „klasikų“ šia kryptimi busias išleistas V. Kapsuko veikalas „Buržuazinė Lietuva“ — jo antireliginių straipsnių rinkinys. (b.)

▼ Pietryčių Lietuvoje, apie 8 km. į šiaurę nuo Varcios gelež. stoties, yra nemaži mergelio klodai. Okupantai pastaruoju metu suskato naudoti šiuos Lietuvos žemės turis. Matuizų kaime įrušta didesnė hidraulinių kalkių gamykla, kurioje bus gaminamas prastos rūšies cementas, tinkamas vienaaukščių namų plytų surišimui ir tinkamam darbams. Per 1961 metus tikimasi pagaminti apie 30,000 hidraulinių kalkių tonų. (b.)

▼ Apie partizanų Daumantą ir jo žygius, taip pat apie kitus Lietuvos partizanus, juos mėgindami nuvertinti, atskirą 275 pusl. knygą parašė M. Chienas, K. Šmigelskis ir E. Uldukas (atrodė, du žydėliai ir vienas lietuvis). Kaip žinia, ši medžiaga buvo „Tiesoje“ per eilę numerių jau užpildyta metais paskelbta. Rašant šią knygą, minėtiems žurnalistams buvę leista pasinaudoti NKVD tardymo medžiaga bei kvotos duomenimis. (b.)

▼ Seniausia biblioteka Lietuvoje laikoma Vilniaus universiteto, kuriai jau sukako 390 metų. Dabar joje yra 1,700,000 knygų. „Tiesa“ pažymi, esą knygos ne tik skaitomos vietoje, bet ir skolinamos įvairiems mokslininkams per užsienio kraštų bibliotekas. Tačiau ne

teko patirti, kad kas iš mūsų būtų gavęs šių knygų pasiūlymą — JAV ir kitų Vakarų karštų bibliotekos tokių užsakymų nė nepriima. (b.)

▼ Doc. Stanislovas Mastauskis Kauno Medicinos Institute apgynė disertaciją apie bestuburių žemės ūkio kenkėjų fauną Lietuvoje ir gavo biologijos mokslo daktaro laipsnį. Disertacijoje apžvelgiama svarbiausia Lietuvos literatūra apie žemės ūkio augalų kenkėjus. Doc. Mastauskis jau turi 70 m. amžiaus, bet ruošiasi dar daugiau parašyti apie Lietuvos laukų kenkėjus.

KRONIKA

▼ Karaliaučiaus universiteto metraštinis. Kolektyvas „Goettinger Arbeitskreis“ ir šiemet išleido buv. Karaliaučiaus universiteto metraštį („Jahrbuch der Albertus-Universität zu Königsberg Pr.“) Band XI—1961. Leidžia: Holzner — Verlag Wuerzburg. 501 pusl.). Metraštyje ir šį kartą yra keletas rašinių, kurie tiesioginiai ar netiesioginiai liečia lietuvių gyvenimą ar tebegyvenamas sritis, pvz. yra straipsnis apie prūsų ordino žvejybą Prūsijoje (autorius: dr. Horst Alexander Wilam). Kitas straipsnis aprašo gamtos apsaugos sritis (autorius: dr. H. Lohmeijer), dar kitas aiškina vokiečių kovą už

Rytų sritis valstybinės etikos požiūriu (autorius: prof. dr. H. Kraus). Yra ir H. Marziano sudaryta „Rytų vokiečių bibliografija“. Čia suminėti tik keli to storo tomo rašiniai, kurie, žinoma, visi yra parašyti vokiečių požiūriu. (E.)

▼ „Realizmas muzikoje“ — J. Mačiūno paskaita New Yorke. Naujo kultūrinio, visuomeninio žurnalo „Fluxus“ koncertas įvyksta sekmadienį, sausio 22 Pabaltiečių Laisvės namuose, New Yorke. Pirmojo koncerto pagrindine dalimi bus Jurgio Mačiūno paskaita „Realizmas Muzikoje“. Jis kalbės apie tai, kad dabartinis muzikos stilius, siekias realumo ir konkretumo, randa ryškų paralelizmą senovės muzikos instrumentų spalvingume. Instrumentai bus demonstruojami V. Strolis, kitų bei plokštelių muzika.

Pirmasis žurnalo numeris pasirodys dar prieš pavasarį lietuvių kalba. Antrasis žurnalo numeris planuojamas anglų kalba tarptautinei skaitytojų audiencijai. (alm)

▼ Trejos devynerios, dr. S. Alūno humoristinių eilėraščių rinkinys, jau išspausdintas „Draugo“ spaustuviėje. Yra 64 psl., viršelį piešė dail. J. Kelešius. Siame humoristiniame eilėraščių rinkinyje autorius linksmu forma aptaria visus mūsų negerumus, pasisekimus ir troškimus. Tai poilsui tinkanti knyga, kurioje yra 46 nuotaikingi eilėraščiai. Eilėraščiai netrukus pasirodys knygų rinkoje.

▼ A. Nekrasas Columbia Universitete rašo disertaciją daktaro laipsniui gauti. Temą pasirinko — apie švietimą bolševikų okupuotoje Lietuvoje. (V. Š.)

▼ Metinį leidinį jau spausdina Priskelimo parapija Torontoe. Leidinys bus gausiai iliustruotas; jame bus aprašyta praitytų metų parapijos gyvenimo kronika, organizacijų veikla ir t. t.

EDVARDAS SAUNORIS — GĖLININKAS

Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilimams. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapus Jūsų artimųjų.

3942 W 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO

MR. NELSON

SAVININKO

SAINT CASIMIR

MONUMENT CO.

3914 West 111th Street

Didžiausias Paminklams Planų

Pasirinkimas Visame Mieste

Telef. — Cedarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYŠ MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero. TOWNhall 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Ambulansų patarna: Mes turime koplyčias
vėnas dieną ir naktį visose Chicago ir
Roselando daryse ir
Reikale šaukite mus: tuojau patarnausime.

SEBANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3872

ANTANAS M. PHILLIPS
4307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 12th STREET Tel. SEctey 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1158-1159

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL. Tel. OLYmpe 2-1008

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-6672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th AVE. OLYmpe 2-5245 ir TOWNhall 3-8687

Pasinaudokite „Draugo“ Classified skyriumi

TAUPYKITE LIETUVIŲ SOSTINĖS CENTRE
CHICAGO SAVINGS B-VĖJE

Pasidėkite santaupas į apdraustą, tvirtą finansinę įstaigą, visais atžvilgiais išbandytą per pastaruosius 36 metus. Negalėsit rasti patogesnės ir pelningesnės vietos. Puikūs įrenginiai, aukšti dividendai. Atdara tris vakarus savaitėje. Du dideli kiemai automobiliams pasistatyti.

Nemokamai teikiame daug pelningų patarnavimų.

KVIEČIAME Į

CHICAGO SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
6245 South Western Ave. Chicago 36, Illinois
GROvehill 6-7575

ATDARA: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų.

APLANKYKIT TĖVIŠKĘ!
Vykite patogiai ir komfortiškai žinomu
M.S. BATORY

Gdynia—Amerikos linija iš Kanados mostų iki Southampton. Copenhagen ir Gdynia prie Baltijos (Lenkijoje), o iš ten traukiniai ar automobiliai į visas rytines Europos dalis.

BATORY yra modernus, be priekaitų švarus laivas, erdvias patalpas dekoruotas viešais kambariais ir patogiomis kabinomis. Jums gausi aptarn. personalas, visad pasirūpęs patenkinti ir padėti keleiviams.

1961 IŠPLAUKIMAI:
Iš MONTREAL Bal. 13, geg. 17, birž. 13, liepos 11, rugp. 10, rugs. 8, spalio 6, lapkr. 7.
Iš QUEBEC — gruodžio 5.

275 svar. bagažas nemokamai asmeniui
Dėl rezervacijų ir informacijų kreipkitės į Jūsų vietinį keltinių biurą, arba
GDYNIA AMERICA LINE
192 Bay Street Toronto 1, Canada

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dvi vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

DIDŽIAUSIA IR MODERNISKIAUSIA PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE
Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupysite!
John Savickas
Monuments
11849 So. Kedzie
Chicago 43, Ill.
Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gėlių pavyzdžių.
Dėl susitarimo (appointment) galite pašaukti kiekvieną laiką.
Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718
Atidara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 v. vak.

Akademinių Prošūvės

Suredagavo — Liet. Stud. S-gos Centro Valdyba

LAIKINAS redakcijos adresas — Nijolė Remeikytė, 1616 South 49th Court, Cicero 50, Illinois, Tel. Townhall 3-0428

NAUJA LIETUVIŲ STUDENTŲ SAJUNGOS POLITINĖ PROGRAMA

Paruošta A. Budreckio ir priimta LSS X-me visuotiniame suvažiavime, Clevelande.

Kada kyla klausimas apie politiką lietuviuose, nemaža žmonių, ypač jaunimo, reaguoja nusimomomis. Ne vienias lietuvis studentas šiandien žiūri į politiką, kaip į kažkokį mažavertiską užsiėmimą. Ne vienias galvoja — tegul kiti lauko galvas, aš neturiu laiko tokiam tūciazo-džiavimui.

Kyla klausimas, kokiū būdu lietuvis studentas galėtų domėtis politika? Šio klausimo nereikėtų iškelti, nes kiekvienas sąmoningas lietuvis studentas politikuoja. Studentas, kuris sveiktinaučiui studentui atsako į klausimą apie jo vardo kilmę, kuris paaiškina, kad jis nėra nei lenkas, nei kažkoks „Liuteranai“, kad jo kalba nesanti panaši į rusų, kad jo kalba esanti pasaulio bene seniausia, kad jis negrįžtas į tėvynę, nes bolševikai ten viešpatuoja — tas lietuvis studentas politikuoja. Politikuoja ta prasme, kad jis gina Lietuvos bylą. Žodžiu, kiekvienas lietuvis studentas, kuris susiduria su savo aplinkos žmonėmis, yra Lietuvos atstovas ir de facto politikas.

LSS politinio skyriaus steigimas reikalingas ir remtinas, nes per tokį skyrių Lietuvių Studentų Sąjunga galėtų skatinti politinį gyvenimą ir tuo siekti aukštesnio kultūrinio lygio ir gilesnio demokratinio supratimo.

Jei kas dar iškeltų nuomonę, kad mes nieko neatliksime, kad Lietuva žūvusi, kad yra „svarbesnių dalykų“ už tuščią svajonę apie Lietuvos išvadavimą, mano atsakymas tokiam sukydėliui yra: mūsų laukimas negali būti pasyviu, neveikiu. Niekas veltui negrąžins laisvės ir nepriklausomybės. Turėsime patys ją atgauti ir iškovoti. Istorią ir gamta mums liudija, kad kas anksčiau pasidavė, kas sustiršta ar ima vegetuoti, tas visuomet žūsta. O kas nuolat kovoja, kas niekuomet nepasiduoda, bet orientuojasi padėtyje, tas išlieka ir pagaliau viską pergalia. Imkime pavyzdį iš kitų mažų tautų, kurias kiti laikė mirusiomis, kaip pvz. žydų, airių. O jeigu lietuvių tautai lemta žūti, tegul ji žūsta garbingai bekovodama. Tačiau, kol kas ji nemiršta ir nemirs, jei laisvame pasaulyje esantieji lietuviai paruos kelią Lietuvos išlaisvinimo vandenį.

Lietuvos ateitis rytojauš vadai — jaunimas. Tada mūsų pačių, studentų, energija turi būti nukreipta į politinę kovą Lietuvos išlaisvinimui.

Kokios krypties LSS politinis skyrius turėtų laikytis.

Žvelgdami į lietuvių politinių organų susiskaldymą ir nesusi-pratimą, matome, kad šis klausimas yra rimtas. Tačiau, tikimės, kad galim sudaryti su-tartiną pagrindą savo politi-niam veikimui. Siūlau penkis bendrus nuostatus, kaip LSS politinio skyriaus darbuotės kurtinius akmenis:

1. Lietuvių tautos laisvė ir Lietuvos valstybės nepriklausomybė yra tautos egzistencijos ir jos visokeriopos gerovės būtinoji sąlyga.

2. Suvereninė Lietuvos valstybė ne dėl dabartinės Tarybų Sąjungos okupacijos nėra išnykusi, tik suvereninių valstybių organų veikimas yra laikinai sutrukdytas.

3. Demokratinė Lietuvos valstybės santvarka bus suderinta su plačiųjų tautos sluoksnių interesais ir bendromis pasaulinėmis sąlygomis.

4. Siekiant aukščiau minėtų tikslų Lietuvių Studentų Sąjungos politinis veikimas įmanomas trimis kryptimis:

a. propagandiniu - diplomati-niu būdu. Lietuvos byla pri-valo būti nuolat keliama sve-timtaučių tarpe, b. tautiniu - kultūrinu. Sau-goti atsikrus tautos narius išsivijoje nuo nutautėjimo, c. specialiais uždaviniais. Rinkti medžiagą Lietuvos ateičiai ir būti pasiruošus sukurti vi-sas krizes bei problemas.

5. Lietuvių jaunimo politiniam veikimui vadovauja Lietuvių Studentų Sąjungos politinis skyrius, kuris renkamas dviejų

Giedrė Bajoriūnaitė, pamėgusi pedagogiką, pasirinko Detroito Universitetą. „Ateities“ ir „Draugo“ korespondentė; buvo ateitininkų mergaičių būrio pirmininkė. Immaculata gimnazija, baigė magna cum laude, priklauso National Honor Society; baigusi Detroito liutuanistinę mokyklą.

metų laikotarpiui. Šiame darbe LSS derina veiklą su Lietuvių Bendruomenė ir politinių organų veikimu.

Pirmieji trys nuostatai turi būti LSS politinis tikslas. Pastarieji du nurodo kelią įgyvendinti pirmuosius tris.

Pirmoji iš trijų veikimo kryptų — propagandinė - diplomatinė. Jos tikslas: a. parodyti svetimtaučiams, kad lietuvių tauta yra kultūringa tauta; b. įsigyti svetimtaučių studentų simpatijų Lietuvos bylai; c. plėsti bendradarbiavimą, kuris atneštų abipusiskai naudingus padarinius. Šį tikslą siekiant įgyvendinti, LSS politinis skyrius turėtų palaikyti santykius su egziliu studentų ir su vietinėmis (amerikiečių) studentų organizacijomis. Gerinti santykius su visais, bet, žinoma, ne savo tautos interesų kaina.

Taip pat nereikia pamiršti, kad mes esame okupuoti jau 20 metų ir kad yra nepaprastai sunku visą laiką reikalauti sveiktinaučių dėmesio Lietuvos padėčiai, nuolatinio pasisakymo mūsų problemomis. Nereikia taip pat pamiršti, kad ir patys svetimtaučiai turi savo proble-mų. Atsižvelgiant į tai, mes tu-rime padaryti atitinkamas išva-das, būtent, kad lietuviškas propagandinis darbas turi būti atliekamas inteligentiškai, su nuosaikumu, su rimtumu ir su pastovumu. Deja, pas mus dažnai pastebimas polinkis tenkin-tis vienu koku nors triukšmin-gu duomeniu, kurio padariniai beveik pranyksta, o nepakanka-mai stengiamasi siekti gilesnės ir pastovesnės įtakos, atsižvel-giant į tautos psichologinę pa-dėtį.

Kaip bendradarbiauti su egziliu studentais.

Nepamirškime, kad jų užsi-mojimai yra panašūs į mūsų, būtent, išlaikyti savo tautos intelektualinį branduolį ir išlais-vinti savo kraštą. Tų studentų tarpe yra jų tautos būsimieji vadai. Tad mums ypatingai svarbu ir naudinga užmegzti draugiškus santykius su jais. Kad savo bendradarbiavimo tikslą pasiektume, būtų naudin-ga, kiek galima, daugiau susipažinti su jų tautos istorija, papročiais, kalba ir užsimojimai, kaip parodysimės, kad mes interesuojamės jų reikalais, jų prielankumas bus laimėtas ir jie draugiškiau žiūrės į mūsų pusę.

Ypatingai draugiškus santykius turime užmegzti su kaimyniniais studentais: latviais, estais, lenkais. Pas latvius ir estus turime skieisti Pabaltijo Federacijos idealą, parodyti jiems, kad ateityje mūsų tautų interesams bus naudinga eiti išvien. Santykiai su lenkais yra sunkesni. Nepamirškime priminti jiems apie Vilnių. Pagal turimas žinias iš Lenkijos, studentija tenai pripažįsta Vilnių kaip teisėtą Lietuvos dalį. Jei kiltų Vilniaus klausimas, siūly-kime kompromisą: mes pritar-sim jūsų interesams atgausoje srityse (Silezijoje ir Rytų Prūsijoje), jei jūs pripažin-sit mūsų interesus Vilniuje ir Karaliaučiuje.

Ryšiai su vietiniais stu-dentais yra truputį sunkesni, nes amerikiečiai studentai mažai žino apie lietuvių. Su kantrybe turėsime įrodyti, kad nesam kaž-kokie „Liuteranai“ ar „palio-ka“. Santykis su vietiniais stu-dentų organais turėtų būti at-sargus, nes jie turi politinį at-spalvį, kaip pvz. „Young De-mocrats“ ar „Young Republi-cans“. Turim suprasti, kad abi-dvi didžiulės politinės partijos žiūri į Lietuvos bylą lyg į poli-tinį futbolą, kurį jie nori išna-doti savo naudai. Atsiminkim — kur politinis bendradarbiavi-mas gali ateityje pakenkti LSS ir Lietuvos interesams, ten ge-riau būti nuosaikiu stebėtoju.

Antroji mūsų politinė kryptis: tautinė - kultūrinė. Čia reikia surasti būdus ir priemones sujungti lietuvių studentus vi-sose pasaulio dalyse. Veikia LSS skyriai Australijoje ir Kanado-jie, kaip su lietuvišiais studentais Argentinoje, Brazilijoje, Vokie-tijoje ir Anglijoje - Skotijoje? Ten yra gera dirva užsėti LSS idealus ir steigti užsienio skyrius.

Taip pat lietuvių studentų orga-nizacijos nepajėgė iki šiol įtraukti savo veiklon didesnio skaičiaus vietinio lietuvių jau-nimo. Dar blogiau, ne tik, kad jo neįtraukia į darbą, bet jo net ir nepasiekia ir labai menkai stengiasi jį pasiekti. Nėra tiks-lų vietinį lietuviškąjį jaunimą nurašyti į lietuviškos nuostolius. Jie yra tikrai potencialūs lietu-

viškajam darbui, tik reikia mo-kėti prie jų prieiti.

Trečioji pasiūlyta politinė kryptis yra specialiųjų uždavinių vykdymas. Tiksliau tariant, ne-paprastam Lietuvai naudingam politiniam įvykiui kilus, kaip pvz. Chruščiovo pasiūlymas su-teikti laisvę visom kolonijom; 1958 m. Vatikano incidentas, kada naujojo Popiežiaus Kan-cialarija nepripažino Girdvainio, kaip de jure Lietuvos Res-publikos ministerio prie Vatika-no ir pan. LSS politinis skyrius turėtų atitinkamai reaguoti pe-ticijomis, demonstracijomis bei laiškais ir memorandumais į atitinkamus vakarų pasaulio poli-tikus ir įtakingus asmenis.

Įvykdyti aukščiau minėtą programą reikia sudaryti skyrių iš keturių poskyrių, atseit: užsienio poskyris, egziliu stu-dentų organizacijų poskyris, vietinių studentų organizacijų po-skyris ir nepaprastųjų uždavinių poskyris. Užsienio poskyris tvarkytų LSS užsienio skyriaus reikalus, o kiti poskyriai tvarkytųsi pagal pavadinimus. Kiekvienam poskyriui vadovautų poli-tinio skyriaus vedėjo paskir-tas viršininkas. Viršininko pa-reigos — suderinti ir nurodyti poskyrio darbuotę. Politinio skyriaus vedėjas, LSS centro valdybos narys, sukoordinuos visų poskyrių veikimą. Politinio skyriaus bendradarbių ir talki-ninkų skaičius neribotas, pri-klausys nuo sąlygų ir svarbos.

Baigiu Maironio žodžiais: Tas ne lietuvis, kurs jo būdo, Jos žemės dainų nemylės; Neverks, kad patys sūnūs žu-do, Kas verta meilės ir garbės.

Tas ne lietuvis, kurs dar bijo Atsžadėt sapnų nakties, Kurs bėgs nuo žygių, kalavijo Kursai didžiais darbais ne-lšvies...

TRUMPAI IS VISUR

Omahos Studentų Sąjungos skyrius išsirikio naują valdy-bą, kurią sudaro: Tadas Mic-hus, pirmininkas, Viktoras Ar-lauskas, sekretorius, Vida Ribo-kaitė išdėminkė; Jina Totilaitė, reikalų vedėja... Vilimantas Ra-manasukas sutiko vesti LSS politinį Vietinių Studentų Orga-nizacijų Poskyrį, o Janina Ado-maitytė tvarkys Nepaprastųjų Uždavinių Poskyrį... Vita Kriauciu-naitė su Šarūnu Miliausku ir Nijolė Šalkauskaitė su Tomu Remeikiu sukūrė šeimas.

ASS Chicago skyrius sausio 8 d. buvo suruošęs muzikos - literatūros vakarą. Programa išplėdė N. Linkevičiūtė, A. Vasaits, B. Prapuolenis, K. Almenas ir programos vedėjas dr. E. Kaminskas. Ta pačia proga buvo įteiktos premijos L. Ger-manienai už prozą „Prizmė“ ir D. Kolbaitė už poeziją „Netar-ti žodžiai“. Antanas Dundzila yra naujas Mūsų Vyties redak-torius.

Korp! Gintaras Naujus Metus sutiko žiemos stovykloj Wiscon-sin. Sutikime dalyvavo per 50 Gintaričių... Sausio 28 d. Korp! Gintaras ruošia šokių — Jū-ros Dugne, Western Ballroom... Kovo 11 d. iki kovo 22 d. yra ruošiamas meno paroda Kanadie-čių menininkų Vytauto Remei-čio ir Juozo Akstino, Ciurlonio Galerijoje... Sausio 15 d. pami-nėta Baltijos Jūros Tunto še-šerių metų ir Juodkrantės Jū-ros skaučių trijų metų sukak-

Korp! Gintaras Naujus Metus sutiko žiemos stovykloj Wiscon-sin. Sutikime dalyvavo per 50 Gintaričių... Sausio 28 d. Korp! Gintaras ruošia šokių — Jū-ros Dugne, Western Ballroom... Kovo 11 d. iki kovo 22 d. yra ruošiamas meno paroda Kanadie-čių menininkų Vytauto Remei-čio ir Juozo Akstino, Ciurlonio Galerijoje... Sausio 15 d. pami-nėta Baltijos Jūros Tunto še-šerių metų ir Juodkrantės Jū-ros skaučių trijų metų sukak-

Michelangelo poezija

Pasirūšta išleisti antra laida knygos „The Complete Poems of Michelangelo“. Leidėjas — Noonday Press. Kaina \$5 (ki-šeninio formato — \$1.45). Į anglų kalbą išvertė J. Tusiani.

Lietuvių katalikų studentų korp. Džintars suvažiavimas Chicagoje; vidury sėdi latvių žurnalo „Dzintenes Balss“ redaktorius kun. N. Trepsa.

ŽIBURYS LIETUVOS LAISVINIMO DARBE

Niekas negali užginti, kad „Lituanus“ žurnalas atlieka puikų Lietuvos populiarinimo bei laisvinimo darbą. Taip pat, niekas negali pasakyti, kad tai lengvas darbas. Jau vien straipsnių parinkimas, surinkimas, korektūros bei sulaužymas atima nemažai laiko, pastangų ir kantrybės. Ne vienas „Lituanus“ žurnalas redakcijos narys paaukoja tam daugiau laiko nei sąlygos leidžia. Bet kiekvienas bendradarbis, suprasdamas mūsų paskirtį, įvertindamas tėvy-nės laisvės ir žurnalo užduotį, dirba be moksčio, neprieikis-taudamas, jausdamas pasiten-kinimą ir laukdamas įvertinimo įdėtam darbu bei pastangom.

Atsiranda vienas kitas tau-tietis, kuris įvertina studentijos veiksmus ir nepagalį šiltų, paskatinančių žodžių nugalėti vi-sus sunkumus ir uždegą, kar-tais prigirstančią, kibirkstėlę dėti daugiau pastangų užsibrėž-tus planus įvykdyti. K. Kudulis iš London, Canada, įvertindamas „Lituanus“ žurnalą ir stu-dentijos pastangas, rašo taip:

„Turiu prisipažinti, kad lietu-viskas akademinis jaunimas ma-ne visada domino Tėvynėje ir tebedomina esant toli nuo jos. Šiandien perskaičiau Druage pasikalbėjimą su „Lituanus“ žurnalu remti vajuus pirminin-ku inž. V. Adamkavičium. Šis pasikalbėjimas ypatingai vertas dėmesio ne tik politikams (tu-rim mintyti lietuvių), visuome-ninkams, bet ir eiliniam tautie-čiui, kuriam neužgeso širdyje Tėvynės meilės kibirkstėlė. Mū-sų pasiūlytųjų studentų išt-averingu pasiryžimu leidžiant „Lituanus“, jie varo didelį ir prasmingą tėvynės vadavimo darbą.

...Prisiųskite bent porą aukų lapų, o aš čia pasistengsiu pa-rinkti. Nors mūsų kolonija nedi-delė ir neprižadu tūkstančių su-rinkti, bet, kiek galimybės leis, parinksiu ir atsiųsiu. Aš tikiu, kad ne tik Altas, bet ir plačio-si mūsų visuomenė supras ir įvertins Jūsų darbą ir nepagai-lės aukų, iš kurių „Lituanus“ galės išeiti ne kas trys mėne-siai, bet kas mėnuo.

Dvi meilės: kolegė Kezytė ir žuikutis

Aš linkiu Jums sėkmės bei ryžtingumo ir toliau tęsti tą kilnųjį darbą, už tai Jums tė-vynė tikrai bus dėkinga ir įver-tins Jūsų tikruosius tikslus.

Atrodytų, ko daugiau berei-kia — yra dirbančių, rašančių ir spausdinančių žmonių. Ta-čiau, viso šito darbo vaisių be finansinės paramos nematytų nei mūsų, nei amerikiečių visuomenės. Per šešerius metus stu-dentija stoji bendran darban, telkė jėgas ir beldėsi visuomenei į duris, prašydami paramos. Iki šiol visuomenė neatsisakė, ta-čiau žurnalui nuolatinio finansi-nio šaltinio dar nepajėgėm su-rasti. „Lituanus“ žurnalui Rem-ti Komitetas, vadovaujamas inž.

Valdo Adamkavičiaus, sudary-tas iš akademinių organizacijų atstovų, ieškodamas nuolatinio finansinio šaltinio, priėjo spren-dimo, kad prenumeratų telkimo būdas tegali užtikrinti žurnalo gyvavimą. Į komitetą įeina, rep-rezentuoja ir pareigom pasi-skirstė sekančiai: Vanda Gege-vičiūtė — spaudos koordinato-rė ir Santaros atstovė; Jonas Vazbys — išdėminkas, Akade-minio Skautų Sąjūdžio atsto-vas; Algis Krištolaitis — na-rysis, Korp! Gintaras; Dalia Orentaitė — sekretorė, Studen-tų Sąjungos atstovė; V. Malo-rytė — sekretorė, Neo Lituanų atstovė; Stasys Rudys — na-rysis, Ateitininkų atstovas.

Kadangi žurnalo finansinė padėtis šiuo momentu yra la-bai liūdna, išdėmink beveik tuščias ir 1961 metų pirmas numeris turi būti išleistas netolimoj ateityj, studentija vėl apeliuos į visuomenę pagalbos. 1961 me-tų „Lituanus“ žurnalui Rem-ti Komitetas greitai laiku pramato praveisti prenumeratų rinkimo vaju. Tikimės, kad kiekvienas studentas, pasibeldęs į Jūsų du-ris, bus šiltai priimtas ir gaus iš kiekvieno lietuvių bent po vieną prenumeratą ar tai sau, draugui, ar kitam svetimtauč-iui. Nepamirškime, kad mūsų tikslas yra paskleisti šį žurn-lą į plačią amerikiečių visuo-menę.

Japonijoje 30,000 laikraščių

Japonijoje leidžiama apie 30,000 laikraščių. Didžiausias jų „Asahi Shimbun“. Jo kasdien išleidžiama 113 laidų, turinčių 8,000,000 egzempliorių.

NAUJAS UNIVERSITETAS ISPANIJOJE

KAZYS PATALAVIČIUS, Madridas

Prieš keletą dienų Šventas Sostas Seminarijų ir Universi-tetų Kongregacijos dekretu garsiąją Šiaurės Rytų Ispani-jos apylinkes Navarros, Pam-plonos miesto, vadinamąją Bend-rąją Studiją pakėlė į Universi-tetą. Reikia pastebėti, jog Bend-rojį Pamplonos Studiją pri-klausė Opus Dei organizacija ir praktiškai ji veikė kaip uni-versitetas nuo pat 1952 m., iš-leisdama iš savo prieglobščio nemažą gilią išmokslintų Opus Dei priklausančių vyrų. Nuo pat tos aukštosios mokyklos įs-teigimo dienos studentai buvo įjungti į mokyklinius darbus, ir ne vien teoriškai, ypač literatū-roje, kas davė daug ir gražių vaisių. Nemaža iš čia išėjo tu-riningų ir vertingų mokslo knygų, tekstų, žurnalų ir panašiai.

Visas šis daug žadantis moks-lo suklestėjimas Bendroje Pamplonos Studijoje tampriai surištas su rimtai pasiruošusių profesorių elitu, kuris buvo pa-šauktas iš įvairių pačių geriau-sių Ispanijos universitetų; pro-fesorai tuo pačiu metu dėstė ne vien Bendrojoje Pamplonos Studijoje, bet ir savo nuo se-riau užimtose vietose, univer-sitetuose.

Kokiu tikslu šis naujasis ka-talikų universitetas Ispanijoje atsirado? Jis turi specifinį apaštalinimo atspalvį ir daug kas iš profesorių pašvenčia sa-vo laisvalaikį apaštalinimo, ypač tarp neturtingųjų, plėti-mui. Šio universiteto vadai tiki-si per savo kolegas valstybi-niuose universitetuose, išplėsti išganingą savo socialinio ir ka-rityvinio veikimo tinklą vi-sos katalikiškosios Ispanijos rė-muose.

Ypatinga ką tik įsteigtoje Pamplonos Universiteto misija bus daug platesnė negu Ispani-jos teritorija: jis turės būti universalus, bendras ir kitiems kraštams, ypač neturintiems savo reikiamų aukštųjų mokyk-lų bei universitetų. Čia turima galvoje ypatingai naujos Afri-kos ir Azijos šalys, kur katali-

kų universitetų dabar dar vi-sai kaip ir nėra. Aišku, šis nau-jas Pamplonos Universitetas galės pasitarnauti ir Pietų bei Vidurio Amerikos kraštams, ypač ispaniškai kalbantiems. Ispanijos spauda rašo, kad ši nauja aukštoji mokslo įstaiga galės šauniai pasitarnauti ir misijai kraštams, labiausiai Af-rikoje.

Kad sugebėtų atitikti savo būsimąją paskirtį, šis universi-tetas jau planuoja, ir tai labai plačiu mastu, bendradarbiauti su kitų kraštų katalikų uni-versitetais ir šiaip aukštosiomis mokyklomis, daugiausiai su is-paniškai kalbančiais kraštais, kadangi toki kraštai kvėpuoja

Roma Marija Stanikytė, Notre Dame Kolegijai gavusi biologi-jos ir chemijos moksluose baka-lauratą, sportininkė, Ciurlonio Ansamblio narė, yra parodžiusi veiklumo Liet. Stud. Sąjungoje ir ateitininkuose.

ta pačia kultūra, ta pačia reli-gija, kaip ir ispanai, užtat tu-ri bendrą ir tą pačią paskirtį žmonijai.

Ispanai šv. Sosto nuospren-džiu atidaryti jų šalyje Bažny-čios Universitetą yra labai pa-tenkinti ir už tai dėkingi. Šis ką tik įsteigtas aukštojo moks-lo centras priklausys tiesiogiai nuo Vatikano, o Ispanijoje Va-tikano atstovaus Opus Dei. Pamplonos Universitetas atsi-stoja tokiu universitetų lygyje kaip Paryžiaus, Oxfordo, Lou-vaino, Milano Italijoje.

Kristaus Karaliaus Šventės vraga buvo pašventintas būsi-mojo universiteto kurtinis ak-muo, o pats universitetas bus pastatytas dar 1961 metais ir ispanų valdžios lėšomis.